

การออกแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
FONT DESIGN OF RAJAMANGALA UNIVERSITY OF
TECHNOLOGY PHRA NAKHON

ทินวงศ์ รักอิสสระกุล
Tinnawong Rakisarakul

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนงบประมาณผลประโยชน์คณะ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554

สาขาวิชาการออกแบบบรรจุภัณฑ์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

FONT DESIGN OF RAJAMANGALA UNIVERSITY OF
TECHNOLOGY PHRA NAKHON

Tinnawong Rakisarakul

This research was funded by the budgetary benefits
Fiscal Year 2554.

Department of Packaging Design
Faculty of Architecture and Design

Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 จากการสนับสนุนด้านงบประมาณ เวลา และทรัพยากรของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ ด้วยระบบและกลไกเป็นแรงผลักดันและสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานทุกพันธกิจ

ขอขอบคุณคณาจารย์ประจำสาขาวิชาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ให้คำปรึกษาแนะนำ

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่สละเวลาในการประเมินผลงานทุกชิ้น

ขอพระคุณครู อาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งวิชาการ วิชาชีพทุกท่าน

นายทินวงษ์ รักอิสสระกุล

ผู้วิจัย

ชื่องานวิจัย	การออกแบบชุดรูปแบบตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ผู้วิจัย	นายทินวงษ์ รักอิสสระกุล
สาขาวิชา	การออกแบบบรรจุภัณฑ์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและสร้างชุดรูปแบบตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรภายในองค์กรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) จำนวน 50 คน และบุคลากรภายนอกองค์กรหรือผู้รับบริการ โดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญจำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเชิงสำรวจ แบบสอบถามความพึงพอใจ และแบบประเมินประสิทธิภาพ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนการวิจัย ประกอบด้วย

- (1) การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพความคิดเห็นด้านอัตลักษณ์
- (2) สรุปผลและวิเคราะห์
- (3) ออกแบบพัฒนาและสร้างชุดตัวอักษร
- (4) ทดสอบความพึงพอใจ
- (5) ประเมินประสิทธิภาพรูปแบบตัวอักษร

ผลการวิจัยพบว่า

(1) อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คือ ดอกบัว เป็นดอกไม้ประจำมหาวิทยาลัย แสดงนัยถึงสื่อถึงคุณงามความดี ความอ่อนช้อย ปัญญา

(2) การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงอัตลักษณ์ดอกบัวสามารถสื่อสารแนวความคิดตามหลักทฤษฎีบุคลิกภาพของ Kobayashi กลุ่มความสะอาดสะอ้าน (Elegant) เปรียบลักษณะของผู้หญิงที่ดูมีอำนาจ สุขภาพ และประณีต รอบคอบ พิถีพิถันกับคุณภาพ สุขภาพเรียบร้อย สละสลวย (Refined) สง่างาม นุ่มนวล อรชร (Graceful) บอบบาง ประณีต บรรจง ละเอียดอ่อน (Delicate) ตามสมัยนิยม (Fashionable) และอ่อนหวาน ละมุนละไม นุ่มนวล (Feminine)

(3) การออกแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้แรงบันดาลใจการออกแบบมาจากการคลี่คลายของกลีบดอกบัว

(4) ประสิทธิภาพของการออกแบบชุดตัวอักษร ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี รายชื่อความเหมาะสมกับการนำไปประยุกต์ใช้การประชาสัมพันธ์ อยู่ในเกณฑ์ดีมาก รองลงมา คือ รูปแบบสามารถสื่อสารแนวทางอัตลักษณ์ อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ส่วนที่น้อยที่สุด คือ รูปแบบชัดเจน และจดจำง่าย อยู่ในเกณฑ์ดี

Title Font Design of Rajamangala University of Technology Phra Nakhon
Author Mr. Tinnawong Rakisarakul
Department Packaging Design, Faculty of Architecture and Design

Abstract

The Purpose of this research is to design and to create the Font of Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. The samples of this research are the internal personnel or internal staffs, by using Cluster sampling (N1=50) and the external personnel or stakeholders, by using Accidental sampling (N2=50) included 100 samples. The research tools are exploratory questionnaire, satisfaction questionnaire and efficiency performance evaluation. Data analysis is done by using frequency, percentage and standard deviation.

Process of research methodology consists of

- (1) Primary survey about identity attitude
- (2) conclude and Analysis
- (3) Design and develop and create font
- (4) Satisfactory test
- (5) Efficiency performance of font

The results show that

- (1) The identity of Rajamangala University of Technology Phra Nakhon is “Lotus” the symbol of university flower, relate to be virtue, gentle, wishful
- (2) Related analysis in identity connects to the Kobayashi concept based on theories of personality in elegant, refined, graceful, delicate, fashionable and feminine
- (3) Font Design of Rajamangala University of Technology Phra Nakhon is inspired from the lotus petal blooming.
- (4) Effectiveness of the Font Design. This is in good shape. The text, as well as the applications of public relations. In very good form of communication, followed by the identity. Remained very good. The minimum is a clear and easy to remember favorably.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
1.5 นิยามคำศัพท์	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
5	
2.1 บริบทของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	5
2.2 การออกแบบตัวอักษร	10
2.3 บุคลิกภาพ	15
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
3. วิธีการดำเนินงานวิจัย	
29	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	32
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	33
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจรูปแบบชุดตัวอักษรของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	37
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประเมินประสิทธิภาพรูปแบบชุดตัวอักษรของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. สรุปผลและข้อเสนอแนะ	41
5.1 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	41
5.2 การอภิปรายผล	42
5.3 ข้อเสนอแนะ	42
บรรณานุกรม	43
ภาคผนวก	44
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเชิงสำรวจ	45
ภาคผนวก ข แบบสอบถามความพึงพอใจ	47
ภาคผนวก ค แบบประเมินประสิทธิภาพ	49
ภาคผนวก ง แบบร่างออกแบบชุดตัวอักษร	50
ภาคผนวก จ รูปแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	55
ประวัติผู้เขียน	56

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	การแบ่งบุคลิกภาพตามรูปแบบการใช้ชีวิตของมนุษย์ (Life Style) ของ Kobayashi	17
4.1	แสดงค่าร้อยละของสถานภาพทั่วไป (n=100)	34
4.2	แสดงค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลพระนคร (n=100)	36
4.3	แสดงค่าร้อยละของสถานภาพทั่วไป (n=100)	38
4.4	แสดงค่าร้อยละของความพึงพอใจรูปแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลพระนคร (n=100)	41
4.5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพรูปแบบชุดตัวอักษร ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	41

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับการสถาปนาขึ้นในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2548 ซึ่งดูเหมือนจะเป็นมหาวิทยาลัยใหม่ในสายตาของคนทั่วไป แต่ความจริงแล้วมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน และจัดเป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงและมีความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพมาเป็นเวลาช้านาน จากเดิมที่รวมตัวอยู่กับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสายวิชาชีพ อันประกอบด้วยวิทยาเขตต่าง ๆ มากกว่า 35 วิทยาเขตทั่วประเทศ และเมื่อมีการปรับเปลี่ยนสถานภาพจากสถาบันมาเป็นมหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2548 ก็ได้มีการรวมกลุ่มวิทยาเขตในสังกัดแยกออกเป็น 9 มหาวิทยาลัย และหนึ่งในมหาวิทยาลัยที่แยกอิสระออกมาก็คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

จนถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นมหาวิทยาลัยที่อยู่ใจกลางกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยวิทยาเขตเดิม 5 แห่ง ที่มีพื้นที่ไม่ห่างไกลกันนัก ได้แก่ วิทยาเขตเทเวศร์, วิทยาเขตโชติเวช, วิทยาเขตพณิชยการพระนคร, วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์, วิทยาเขตพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยฯ ยังคงยึดมั่นในสร้างบัณฑิตนักปฏิบัติ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยแบ่งการจัดการเรียนการสอน ออกเป็น 9 คณะ ได้แก่

1. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
2. คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
3. คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน
4. คณะบริหารธุรกิจ
5. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
6. คณะวิศวกรรมศาสตร์
7. คณะศิลปศาสตร์
8. คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
9. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ

(http://www.rmutp.ac.th/web2552/about_rmutp.php?id=1)

อัตลักษณ์ (identity) เป็นความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเองว่า “ฉันคือใคร” ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเรากับคนอื่น โดยผ่านการมองตนเองและการที่คนอื่นมองเรา อัตลักษณ์

ต้องการความตระหนัก (awareness) ในตัวเราและพื้นฐานของการเลือกบางอย่าง นั่นคือเราจะต้องแสดงตนหรือยอมรับอย่างตั้งใจกับอัตลักษณ์ที่เราเลือก ความสำคัญของการแสดงตนก็คือ การระบุได้ว่าเรามีอัตลักษณ์เหมือนกลุ่มหนึ่งและมีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างไร และ “ฉันเป็นใคร” ในสายตาคอนอื่น (นัทธัญ ประสานนาม. 2550)

คำว่า “อัตลักษณ์” มีความแตกต่างจากคำว่า “บุคลิกภาพ” เนื่องจากบุคคลอาจมีความเหมือนกันได้ในแง่ของบุคลิกภาพ เช่น การมีนิสัยหรือลักษณะบางอย่างที่อาจจะเหมือนกันได้ แต่การเหมือนกันในด้านอัตลักษณ์ของบุคคลนั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีความรู้สึกร่วมกันในด้านการตระหนักรู้ (awareness) บางอย่างเกี่ยวกับตัวตนของเรา หมายถึงการยอมรับในความเป็นตัวตน ประกอบเข้ากับการแสดงตัวตน (making oneself) ให้เห็นว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างอย่างไรกับกลุ่มอื่นหรือบุคคลอื่น

การที่เราเลือกนิยามความหมายของตนเองและแสดงตนเองต่อบุคคลหรือสังคมว่าเราเป็นใครนั้น เป็นกระบวนการของการเลือกใช้และแสดงออกซึ่งจะทำให้รู้ว่าเราเหมือนหรือแตกต่างจากคนอื่นหรือกลุ่มอื่นอย่างไรโดยผ่านระบบของการใช้สัญลักษณ์ (Symbol) ซึ่งเป็นสิ่งที่ประกอบกันทั้งด้านอารมณ์ความรู้สึกภายในตัวเราและกระบวนการของโลกภายนอกที่เราเกี่ยวพัน เพราะมนุษย์เลือกใช้ความหมายหรือเปลี่ยนแปลงความหมายที่เกี่ยวกับตนเอง ทั้งในกระบวนการที่เขาสัมพันธ์กับโลกและในส่วนของตัวตนที่มันซ้อนทับกันอยู่ ดังนั้นจึงมีการจัดแบ่งประเภทของอัตลักษณ์เป็น 2 ระดับ คือระดับอัตลักษณ์ส่วนบุคคล (personal identity) และระดับอัตลักษณ์ทางสังคม (social identity) เช่น การที่สังคมกำหนดบทบาทหน้าที่และตำแหน่งทางสังคมให้กับเรา บทบาทความเป็นลูก ความเป็นเพื่อน หรือตำแหน่งในที่ทำงาน ระบบคุณค่าที่ติดตัวเรามาตั้งแต่เกิด ทำให้เราเรียนรู้และเลือกที่จะนิยามตนเองให้เหมาะสมในสังคม และมีการเลื่อนไหลปรับเปลี่ยนไปตามบริบท เช่น เมื่ออยู่ในครอบครัวก็จะมีบทบาทเป็นลูกเป็นพี่น้อง บางครั้งบทบาทและตำแหน่งอาจซ้อนทับกัน เช่น เราเป็นนักศึกษาในขณะที่เป็นสมาชิกของกลุ่มเพื่อนในชั้นเรียน เป็นต้น สัญลักษณ์ที่เราเลือกหยิบมาใช้ในการนิยามตนเองทั้งต่อสังคมและต่อตัวเองนั้น เกิดขึ้นได้โดยผ่านระบบการสร้างภาพแทนความจริง (representation) เพราะการแสดงออกซึ่งความสัมพันธ์ต่าง ๆ จะกระทำโดยผ่านระบบสัญลักษณ์ที่หลากหลายรูปแบบ เช่น บุคคลเลือกแต่งกายเพื่อแสดงความเป็นสมาชิกของสถาบัน หรือแต่ละสถานศึกษามีการเลือกใช้สี สัญลักษณ์หรือเครื่องแบบที่แตกต่างกันออกไป ก็เพื่อแสดงความเป็นตัวตนให้กับบุคคลรับรู้ แต่อย่างไรก็ตามการที่เรามองตัวเราและพยายามเลือกนิยามความหมายเพื่อแสดงความเป็นตัวตนของแต่ละบุคคลกับสิ่งที่คนอื่นมองเห็นในตัวเราว่าอย่างไรนั้นมันอาจไม่สอดคล้องกันเสมอไป

อัตลักษณ์เกิดขึ้นจากการปฏิสังสรรค์ทั้งระหว่างบุคคลในสังคม และภายในตัวบุคคลเองในแต่ละบุคคลอาจมีอัตลักษณ์ที่หลากหลาย แต่จะมีการเลือกเอาเพียงอัตลักษณ์ใดอัตลักษณ์หนึ่งที่ยอมรับเพื่อนำมาใช้ ภายใต้เงื่อนไขของบริบทในช่วงเวลาและพื้นที่ และอัตลักษณ์นี้อาจถูกกำหนดได้

ทั้งจากบุคคลเป็นผู้กำหนดตนเองหรือถูกกำหนด ตำแหน่งแห่งที่ของบุคคลโดยสังคมก็ได้ การกำหนดอัตลักษณ์นี้เกิดขึ้นบนกระบวนการคิดเกี่ยวกับระบบของความแตกต่าง ระบบของความหลากหลาย และการตั้งคำถามว่าอัตลักษณ์ที่จะสร้างขึ้นนั้นมีความเชื่อมโยงกับสังคมอย่างไร

ดังนั้นอัตลักษณ์กับสังคมจึงเป็นเรื่องที่แยกกันไม่ออก เนื่องจากการนิยามความเป็นตัวตนของอัตลักษณ์นั้นต้องมีการอ้างอิงกับสังคม แม้จะเป็นในระดับตัวบุคคลก็ยังคงมีการนิยามตนเองว่ามีตำแหน่งแห่งที่หรือมีบทบาทอย่างไรในสังคมที่บุคคลอาศัยอยู่

ฉลาดชาย รมิตานนท์ (2550) กล่าวว่า อัตลักษณ์นั้นไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นลอยตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากการสร้างของวัฒนธรรมในช่วงเวลาหนึ่ง และวัฒนธรรมก็เป็นสิ่งก่อสร้างทางสังคม (social construct) นอกจากนี้วัฒนธรรมก็ไม่ใช่สิ่งที่หยุดนิ่งหรือตายตัว หากแต่มีรูปแบบเป็นวงจรที่เรียกว่า “วงจรแห่งวัฒนธรรม” (circuit of culture) ดังนั้นอัตลักษณ์ทั้งหลายจึงมีกระบวนการถูกผลิต (produced) ให้เกิดขึ้น สามารถถูกบริโภค (consumed) และถูกควบคุมจัดการ (regulated) อยู่ในวัฒนธรรมเหล่านั้น และทั้งนี้ยังมีการสร้างความหมายต่าง ๆ (creating meanings) ผ่านทางระบบต่าง ๆ ของการสร้างภาพตัวแทน (symbolic systems of representation) ที่เกี่ยวกับตำแหน่งแห่งที่ต่าง ๆ ทางอัตลักษณ์อันหลากหลายที่เราเลือกใช้ หรือนำเอามาสร้างเป็นอัตลักษณ์ของเรา

อีกหนึ่งรูปแบบของการสร้างอัตลักษณ์ผ่านงานออกแบบ คือ การออกแบบตัวอักษรที่มีรูปแบบเฉพาะตัว เพื่อใช้สื่อสารกับบุคคลในองค์กร อีกทั้งยังเป็นการสร้างแบรนด์เพื่อการจดจำที่ดีต่อกลุ่มบุคคลภายนอกองค์กร โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยในประเทศไทย เริ่มมีการตื่นตัวในการสร้างอัตลักษณ์เพื่อความชัดเจนต่อเจตนาธรรมณ์ เนื่องจากว่าอดีตมหาวิทยาลัยมีบทบาทและพันธกิจที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกันในการผลิตบัณฑิตถ่ายทอดความรู้สู่การบริการวิชาการแก่สังคม การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ตัวอักษรมีบทบาทสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการออกแบบที่เกิดจากการใช้ศิลปะและศาสตร์ของการนำเสนอ รูปภาพ แผนภาพ สัญลักษณ์ต่าง ๆ สื่อความหมายถ่ายทอดได้ตรงตามที่คุณสื่อสารต้องการตามงานประเภทต่าง ๆ เช่น โปสเตอร์ แผ่นพับ แผ่นปลิว ปกหนังสือ บัตรเชิญ นามบัตร ล้วนแต่มีความจำเป็นต้องใช้ตัวอักษรสื่อความหมาย ซึ่งเป็นหัวใจหลักของการสื่อสารโดยตรง ลักษณะเด่นชัดของตัวอักษรที่ทำให้มีรูปลักษณ์หลากหลายรูปแบบเนื่องมาจากการออกแบบให้เกิดความเหมาะสมกับงาน การออกแบบและประดิษฐ์จึงมีตัวแปรและปัจจัยการใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้ามาเกี่ยวข้องจนเกิดเป็นตัวพิมพ์อักษรที่ใช้ในปัจจุบัน จึงถือว่าเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ข่าวสาร และความรู้ต่าง ๆ ตัวพิมพ์ที่ใช้สำหรับงานพิมพ์ทุกภาษา

จากมูลเหตุข้างต้น อันเป็นที่ทราบวามมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครได้รับการสถาปนาขึ้นในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลเป็นมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 หรือ 7 ปี ถึงแม้ว่าจะมีประวัติที่ยาวนานในวงการวิชาการและวิชาชีพในรูปของวิทยาเขต แต่นั้นเป็น

อัตลักษณ์ที่หลอมรวมมาจากสถาบัน อัตลักษณ์ที่รวมเป็นหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลแยกออกเป็น 9 มหาวิทยาลัย ซึ่งจำเป็นต้องเกิดอัตลักษณ์ที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงดำเนินการศึกษาและสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์องค์กรสู่การสร้างแนวคิดการออกแบบ และสร้างชุดตัวอักษรอิเล็กทรอนิกส์ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษด้วยคอมพิวเตอร์ ในรูปแบบกึ่งทางการเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อการออกแบบชุดรูปแบบตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- 1.2.2 เพื่อสร้างชุดรูปแบบตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 สร้างชุดรูปแบบตัวอักษรอิเล็กทรอนิกส์ประเภทตัวพิมพ์ ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และสัญลักษณ์อื่นๆ ทางการพิมพ์

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5

1.5 นิยามคำศัพท์

1.5.1 อัตลักษณ์ (Identity) หมายถึง ตัวแทน ลักษณะเฉพาะที่เป็นตัวตน มีลักษณะโดดเด่น สอดคล้องกับและสะท้อนเจตนารมณ์ของมหาวิทยาลัยวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

1.5.2 ชุดตัวอักษร (Font) หมายถึง รูปแบบตัวอักษรที่สร้างด้วยชุดคำสั่งหรือโปรแกรมที่ใช้สั่งงานให้คอมพิวเตอร์ทำงาน ลักษณะเป็นตัวพิมพ์สามารถใช้งานผ่านโปรแกรมด้านการจัดการเอกสาร และด้านการออกแบบประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ และมัลติมีเดีย ในรูปแบบเฉพาะงานกึ่งทางการทางการ โฆษณาและประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ชุดตัวอักษรอิเล็กทรอนิกส์ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และสัญลักษณ์อื่น ๆ ทางการพิมพ์

1.6.2 หน่วยงานที่นำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การออกแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและทบทวนเอกสาร วรรณกรรม ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องต่อการดำเนินการวิจัย ตามหัวข้อเนื้อหา ดังนี้

- 2.1 บริบทของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- 2.2 การออกแบบตัวอักษร
- 2.3 บุคลิกภาพ
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 บริบทของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2.1.1 ประวัติความเป็นมา

ด้วยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้รับการสถาปนาขึ้นในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2548 ซึ่งดูเหมือนจะเป็นมหาวิทยาลัยใหม่ในสายตาของคนทั่วไป แต่ความเป็นจริงแล้วมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน และจัดเป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงและมีความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพมาเป็นเวลาช้านาน จากเดิมที่รวมตัวอยู่กับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสายวิชาชีพ อันประกอบด้วยวิทยาเขตต่าง ๆ มากกว่า 35 วิทยาเขตทั่วประเทศ และเมื่อมีการปรับเปลี่ยนสถานภาพจากสถาบันมาเป็นมหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2548 ก็ได้มีการรวมกลุ่มวิทยาเขตในสังกัดแยกออกเป็น 9 มหาวิทยาลัย และหนึ่งในมหาวิทยาลัยที่แยกอิสระออกมา ก็คือ “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร”

จนถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นมหาวิทยาลัยที่อยู่ใจกลางกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยวิทยาเขตเดิม 5 แห่ง ที่มีพื้นที่ไม่ห่างไกลกันนัก ได้แก่

- วิทยาเขตเทเวศร์
- วิทยาเขตโชติเวช
- วิทยาเขตพณิชยการพระนคร
- วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์
- วิทยาเขตพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยยังคงยึดมั่นใน สร้างบัณฑิตนักปฏิบัติ ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยแบ่งการจัดการเรียนการสอน ออกเป็น 9 คณะ ได้แก่

- (1) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

- (2) คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
  - (3) คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน
  - (4) คณะบริหารธุรกิจ
  - (5) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
  - (6) คณะวิศวกรรมศาสตร์
  - (7) คณะศิลปศาสตร์
  - (8) คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
  - (9) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ
- (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. 2554)

2.1.2 ตราประจำมหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.1 ตราประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ตราประจำมหาวิทยาลัยนั้นเป็นรูปดวงตราวงกลมภายในมีพระราชลัญจกรประจำพระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ล้อมรอบด้วยดอกบัว 8 กลีบ ซึ่งสื่อความหมายถึง ทางแห่งความสำเร็จ มรรค 8 และความสดชื่น เบิกบานอันก่อให้เกิดปัญญา ด้านบนดวงตรานั้นมี พระมหาพิชัยมงกุฎที่มีตัวเลข ๙ ซึ่งหมายถึง รัชกาลที่ 9 ครอบอยู่ ด้านล่างดวงตรานั้นเขียนชื่อ สถาบัน ทั้งนี้ตราของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่ง ล้วนได้รับพระราชทานพระบรม ราชานุญาตจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้อัญเชิญมาเป็นตราสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่ง (ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดภาพเครื่องหมายราชการ

ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๒ (ฉบับที่ ๑๑๔) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2532) เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ด้านล่างของดวงตราวงกลมทำเป็นกรอบโค้งรองรับมีชื่อ “มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร”

ภาพที่ 2.2 สัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นผลงานการออกแบบของ นายพงษ์เดช โฉมสันเทียะ นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม จากประกวดผลงานการออกแบบสัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัย ในปี 2549 เพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์ในการประชาสัมพันธ์องค์กร โดยรูปแบบแนวความคิดได้มาจากกลีบดอกบัว ทั้ง 5 หมายถึง วิทยาเขตเดิมทั้ง 5 ของมหาวิทยาลัยฯ หลอมรวมเป็นหนึ่ง เจริญเติบโตไปข้างหน้า อย่างไม่หยุดยั้ง (พงษ์เดช โฉมสันเทียะ. สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2554)

2.1.3 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์

2.1.3.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

มหาวิทยาลัยแห่งโลกอาชีพ ผลิตผู้เชี่ยวชาญเทคโนโลยี สร้างคุณค่าสู่สากล

2.1.3.2 พันธกิจ (Mission)

(1) จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นวิชาชีพบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีคุณภาพและมีความสามารถพร้อมเข้าสู่อาชีพ

(2) สร้างงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรมบนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งเสริมการผลิตและการบริการที่สามารถถ่ายทอดและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ประเทศ

(3) ให้บริการงานวิชาการและการศึกษาที่มีแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการมีอาชีพอิสระและพัฒนาอาชีพสู่การแข่งขัน

(4) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและรักษาสีงแวดล้อม

2.1.3.3 เป้าประสงค์ (Goal)

(1) เป็นแหล่งการศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยีเชิงบูรณาการที่เข้มแข็งและได้มาตรฐานสากล

(2) สร้างคนคุณภาพสู่โลกอาชีพ (สร้างคนเก่งและคนดีที่มีทักษะวิชาชีพ)

(3) ให้บริการวิชาการแก่สังคมโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง

(4) เป็นแหล่งทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

(5) สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงบูรณาการเพื่อการแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติ

2.1.4 อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย (RMUTP Identity)

(1) บัณฑิตนักปฏิบัติ (Hands - on)

(2) ใช้ทักษะที่มีเทคโนโลยีเป็นฐาน (Technology Based Education-Training)

(3) สร้างความเชี่ยวชาญวิชาชีพ (Professional Oriented)

2.1.5 ปรัชญา (Philosophy)

สร้างคนสูงงาน เชี่ยวชาญเทคโนโลยี สร้างคนดีสู่โลกอาชีพ

RMUTP produces technological specialists with their decencies to serve diverse career

2.1.6 ภาระงาน (Determination)

มุ่งมั่นเป็นผู้นำการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงบูรณาการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพคู่คุณธรรมสู่มาตรฐานสากล

RMUTP strives to be a leader of vocational studies based on integrated science and technology as well as maintain our competent and virtuous persons

2.1.7 ค่านิยมหลัก (Core Value)

“คิดอย่างสร้างสรรค์ ทำอย่างมืออาชีพ”

Think Creatively Do Professionally

2.1.8 เป้าหมายสูงสุด (Ultimate Goal)

มุ่งมั่นเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำแห่งโลกอาชีพในระดับสากล

RMUTP strives to be a leading university for diverse career which is recognized internationally

2.1.9 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ (Ideal Graduates)

บัณฑิต “ราชมงคล” (RMUTP Graduates)

(1) ความคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creativity)

- (2) ทักษะในการประกอบอาชีพ (Professionalism Skill)
- (3) ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย (Information Technology Skill)
- (4) ทักษะในการสื่อสาร (Communication Skill)
- (5) วุฒิภาวะทางสังคม (Social Maturity)
- (6) ทักษะด้านวิทยาศาสตร์ & เทคโนโลยี (Science and Technology Skill)

2.1.10 ยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์

- (1) ศูนย์กลางการศึกษาและความรู้ (Hub) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีความเข้มแข็ง
- (2) สร้างคนดี คนเก่ง มีทักษะในงานพัฒนาให้เป็นทุนมนุษย์ (Human Capital) ของประเทศ
- (3) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดจนถ่ายทอดความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงบูรณาการที่ได้มาตรฐานเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย

ยุทธศาสตร์

- (1) สร้างโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนได้รับการพัฒนาความรู้ไปสู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
- (2) สนับสนุน และส่งเสริมการพัฒนาด้านอาชีวศึกษา
- (3) ส่งเสริมการสร้างงาน อาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ กับประชาชน และเป็นสังคม

ผู้ประกอบการ

- (4) ปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างความเข้มแข็ง “สร้างคนสู่งาน เชี่ยวชาญเทคโนโลยี”
- (5) เพิ่มศักยภาพของอาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน
- (6) จัดหาทรัพยากรทางการศึกษาให้เพียงพอภายใต้ระบบบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล
- (7) พัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานสากล
- (8) เพิ่มขีดความสามารถด้านงานวิจัย ส่งประดิษฐ์นวัตกรรมบนพื้นฐานวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยี

- (9) ให้บริการวิชาการเพื่อการแข่งขันและสร้างรายได้

2.1.11 การวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT Analysis)

จุดแข็ง (Strengths)

- (1) การจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
- (2) จัดการศึกษาหลากหลายสาขาวิชาชีพและครอบคลุมองค์ความรู้ตั้งแต่ระดับวิชาชีพขั้นพื้นฐานจนถึงขั้นสูง
- (3) มีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ

- (4) บัณฑิตมีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน
- (5) มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงทางด้านวิชาชีพและผลิตบัณฑิตมายาวนาน
- (6) สถานที่ตั้งอยู่กลางใจเมือง มีทำเลที่เหมาะสม
- (7) มีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทำให้บุคลากรมีความรู้และประสบการณ์

- (8) มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นด้านวิชาชีพที่สามารถให้บริการวิชาการแก่สังคม
- จุดอ่อน (Weaknesses)
- (1) สัดส่วนคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน
  - (2) การบริหารจัดการระบบสารสนเทศยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
  - (3) บุคลากรบางส่วนขาดแนวคิดเชิงรุก และ ขาดกระบวนทัศน์ใหม่ในการแก้ปัญหา
  - (4) สถานที่จำกัด ทำให้การขยายตัวเป็นไปได้ยาก
  - (5) ขาดแคลนบุคลากรสายสนับสนุน ทำให้ต้องใช้บุคลากรสายสอนบางส่วนรับภาระงานสนับสนุนควบคู่กัน ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนและงานวิจัย
  - (6) ผู้บริหารใหม่บางส่วนยังขาดทักษะประสบการณ์ด้านการบริหาร
  - (7) งานวิจัยบางสาขายังมีน้อย
  - (8) ขาดระบบติดตามประเมินผลและการนำผลประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา

โอกาส (Opportunities)

- (1) การขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้เกิดความต้องการบุคลากรที่มีความรู้และทักษะในวิชาชีพและบัณฑิตนักปฏิบัติ
  - (2) นโยบายของรัฐให้การสนับสนุนสถานศึกษาที่ผลิตบุคลากรด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี และภาคเอกชนให้การสนับสนุนเช่นกัน
  - (3) ภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนระบบให้ทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นการสร้างโอกาสให้กับผู้ด้อยโอกาสมากขึ้น
  - (4) นโยบายภาครัฐสนับสนุนด้านการบริหารจัดการอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ทำให้การทำงานคล่องตัว
  - (5) เป็นมหาวิทยาลัยทางเลือกสำหรับนักศึกษาเพื่อมุ่งสู่วิชาชีพ
  - (6) โครงสร้างประชากร เปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยสามารถจัดการศึกษาได้หลากหลาย
- อุปสรรค (Threats)
- (1) การจัดการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต้องใช้การลงทุนสูงในด้านอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการสูง

(2) นโยบายการปรับลดงบประมาณและอัตราค่าจ้าง ทำให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยฯ เป็นไปได้ช้า

(3) การเปิดการศึกษาเสรี ทำให้มหาวิทยาลัยฯ มีคู่แข่งมากสถานศึกษาอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนเปิดสอนและจัดการศึกษาวิชาชีพแขนงต่าง ๆ กันอย่างกว้างขวาง

(4) โครงสร้างประชากรส่งผลให้ประชากรวัยเรียนลดลง

2.2 การออกแบบตัวอักษร

ตัวอักษร หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อใช้ในการสื่อความหมายให้ผู้อื่นรับรู้ รวมถึงการบันทึกประวัติศาสตร์เรื่องราวต่าง ๆ ผ่านทางตัวอักษร และตัวอักษรจะแสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติด้วยการออกแบบตัวอักษรสามารถทำได้หลายวิธี คือ

(1) การออกแบบตัวอักษรโดยเพิ่มขนาด โดยมักเน้นไปที่ตัวอักษรแรกของที่อยู่หน้าย่อหน้าหรือคำแต่ละคำให้มีขนาดใหญ่กว่าตัวอักษรตัวอื่น ๆ ซึ่งการเพิ่มขนาดจะช่วยให้เกิดความน่าสนใจ สะดุดตากว่าตัวอักษรตัวอื่น ๆ

(2) การออกแบบตัวอักษรโดยเปลี่ยนแปลงทิศทางตัวอักษร โดยเปลี่ยนทิศตัวอักษรในแนวตั้ง แนวตั้ง หรือแนวเฉียง เพื่อสร้างความแตกต่างออกจากตัวอักษรตัวอื่น โดยต้องขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความสวยงามในการออกแบบภาพรวม

(3) การออกแบบอักษรโดยการจัดองค์ประกอบตัวอักษร เป็นการนำตัวอักษรต่าง ๆ มาจัดองค์ประกอบเข้าด้วยกัน เช่น การล้อมกรอบสี่เหลี่ยมรอบตัวอักษร การสร้างวงกลมล้อมรอบตัวอักษร การใช้เส้นประกอบให้เกิดการเคลื่อนไหวของตัวอักษรด้วย นอกจากนี้ยังรวมถึงการนำภาพคน สัตว์ สิ่งของมาใช้ประกอบเข้ากับตัวอักษร เพื่อช่วยให้ตัวอักษรมีความเด่นและชัดเจนขึ้น

(4) การออกแบบโดยเพิ่มน้ำหนักของตัวอักษร คือ การทำให้ผู้ดูรู้สึกว่ตัวอักษรตัวนั้นมีน้ำหนัก ความหนา ความเข้ม มากกว่าตัวอักษรตัวอื่น เช่น การเพิ่มความกว้าง การเพิ่มสี รวมถึงการสร้างมิติด้านข้างในกบตัวอักษรด้วย

(5) การออกแบบตัวอักษรโดยสร้างทัศนียภาพให้ตัวอักษร คือ การสร้างให้ตัวอักษรเป็นสามมิติ คือ กว้าง ยาว หนาหรือลึก ซึ่งโดยทั่วไปตัวอักษรจะมีลักษณะเป็นสองมิติเท่านั้น การสร้างมิติที่สามให้กับตัวอักษรเป็นการสร้างจุดสนใจและทำให้เกิดความโดดเด่นอีกด้วย

(6) การออกแบบตัวอักษรโดยการประดิษฐ์ตกแต่งตัวอักษร คือการออกแบบตัวอักษรโดยประดิษฐ์ตกแต่งส่วนใดส่วนหนึ่งของตัวอักษรหรือทั้งหมด ให้แตกต่างไปจากตัวอักษรทั่วไปที่พบเห็น ได้แก่ ภาพ คน สัตว์ หรือลวดลายต่างๆ เป็นต้น

(7) การออกแบบตัวอักษรโดยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรกับเนื้อหา เรื่องราว คือ การออกแบบตัวอักษรให้สอดคล้องกับเรื่องราวที่นำตัวอักษรนั้นไปใช้ เช่น ตัวอักษรที่ออกแบบให้มีลักษณะเก่า อาจจะนำไปใช้กับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ เป็นต้น

(8) การออกแบบตัวอักษรโดยจัดระดับความสูงต่ำให้ตัวอักษร คือ การจัดวางตัวอักษรให้มี

ความสูงต่ำ ลดหลั่นกันไป

2.2.1 ชนิดของตัวอักษร

2.2.1.1 ตัวอักษรภาษาไทย

(1) แบบดั้งเดิม หรือ แบบมีหัว เป็นแบบที่แสดงเอกลักษณ์ของภาษาไทย
ต้นฉบับ

(2) แบบหัวตัด หรือ แบบไม่มีหัว เป็นแบบที่ตัดแปลงมาจากแบบมีหัวโดย
ตัดหัวออก เหมือนเขียนด้วยปากกาออแรง ให้อารมณ์ความรู้สึกถึงความทันสมัยมากกว่าแบบดั้งเดิม
หรือแบบมีหัว เปรียบได้กับแบบ San Serif ของภาษาอังกฤษ นิยมใช้ตัวอักษรกับงานที่ดูร่วมสมัย
และเป็นสากลมากกว่า

(3) แบบลายมือ เป็นแบบที่ให้ความรู้สึกอิสระและเป็นธรรมชาติเหมาะที่จะ
ใช้กับงานที่ไม่เป็นทางการ อิสระ สนุกสนานและไร้กฎเกณฑ์ เปรียบได้กับแบบ Script ของภาษาอังกฤษ

(4) แบบคัดลายมือ หรือลายอาลักษณ์ เป็นแบบที่เกิดจากการคัดลายมือ
ด้วยปลายปากกาแบบโบราณที่มีหัวแหลม เช่น ปากกาขนนก เป็นต้น แสดงความเป็นทางการ และ
ให้ความรู้สึกถึงพิธีรีตองแบบไทย ความเคารพและให้เกียรติกัน

(5) แบบประดิษฐ์ เป็นแบบที่ตัดแปลงเพื่อให้งานประเภทต่าง ๆ เพื่อการ
เน้นสร้างความสะดุดตา แปลกใหม่ และน่าสนใจ

ภาพที่ 2.3 ตัวอักษรแบบประดิษฐ์

2.2.1.2 ตัวอักษรภาษาอังกฤษ

(1) Serif หรือตัวอักษรแบบโรมัน หรือแบบโบราณ Tradition old style
เป็นแบบที่มีลักษณะจุดเด่น คือ ตัวอักษรมีหัว มีเท้า ความหนาบางไม่ต่างกัน ให้ความรู้สึกถึงความเก่า
ขลัง งานทางการ กึ่งทางพิธีรีตอง เชิงอนุรักษ์นิยม

HEADLINE
maximum impact
LIGATURES
large
TYPOGRAPHY
Classical Proportions

ภาพที่ 2.4 ตัวอักษรแบบ Serif

(2) San Serif หรือตัวอักษรแบบ Gothic เป็นตัวอักษรที่มีพื้นฐานมาจากแบบ Serif แต่ดัดแปลงเอาหัวและเท้าออกให้ดูเรียบ ให้ความรู้สึกถึงความทันสมัยกว่าแบบแรก ตัวอักษรมีความหนาบางไม่ต่างกันนัก ให้ความรู้สึกทันสมัย เรียบง่าย ประยุกต์กับงานได้หลากหลาย ที่สำคัญที่สุด คือ อ่านง่าย

Eccentric pianist
Lives in an old mansion with his
BELOVED DRUM MACHINE
Has recorded more than 948 albums so far
And all that jazz
Prolific musician, the greatest admirer of
THE ROLLING TONES
Mastered the art of moving

ภาพที่ 2.5 ตัวอักษรแบบ San Serif

(3) Script หรือตัวอักษรแบบลายมือ ตัวเขียน เป็นตัวอักษรที่มีความหนาบางพอกันเหมือนเขียนด้วยดินสอ และต่างกันเหมือนปากกาออแรงเขียนตัวหนังสือ ให้ความรู้สึกไม่เป็น

ทางการ อีสระ เส้นสายให้ความรู้สึกสนุกสนานไร้กฎเกณฑ์ที่แน่นอนตายตัว เหมาะสำหรับกลุ่มวัยรุ่น
ในการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์จะไม่นิยมใช้ตัวอักษรลักษณะนี้เป็นตัวเนื้อหาให้อ่าน เพราะจะทำให้อ่าน
ลำบากเมื่อมีจำนวนมาก

*Mister Richard
will demonstrate at noon
Contextual Alternates
plus Ligatures & Swashes
in New York City
thanks! thanks!*

ภาพที่ 2.6 ตัวอักษรแบบ Script

(4) Decorative หรือตัวประดิษฐ์ เป็นตัวอักษรที่ได้รับการตกแต่งให้โดดเด่น
บางตัวทำเป็นภาพสัญลักษณ์

*So Cute
Parisine Night affair
Dreaming with Chocolates
Amor Fatal
Where are you sweet Marie?
Fireflies in the garden*

ภาพที่ 2.7 ตัวอักษรแบบ Decorative

(5) Calligraphy หรือตัวอักษรฉลุ เป็นตัวอักษรโรมันแบบตัวเขียนอีก ลักษณะแบบประดิษฐ์ มีเส้นตั้งดำหนา ภายในตัวอักษรมีเส้นหนาและบางคล้ายกับการเขียนด้วยพู่กัน แบบหรือปากกาปลายตัด นิยมใช้จารึกในเอกสารตำราในสมัยโบราณ

*I Hope that someday
we will be able to
put away our fears and
prejudices and just
laugh at people.*

ภาพที่ 2.8 ตัวอักษรแบบ Calligraphy

ประเภทของตัวพิมพ์ภาษาอังกฤษ (ตัวโรมัน)

(1) ตัวพิมพ์แบบตัวคัดลายมือ (Text Letters) เป็นตัวอักษรที่เหมือนตัวคัดลายมือ นิยมใช้ในการพิมพ์ข้อความสั้น ๆ และมักใช้ในงานออกแบบที่ต้องการให้ดูเก่าหรือโบราณ ตัวพิมพ์แบบนี้ที่สำคัญคือ โรทันดา (Rotunda)

(2) ตัวพิมพ์แบบตัวเขียน (Script or cursive typefaces) เป็นตัวพิมพ์ที่มีลักษณะเหมือนตัวลายมือเขียน นิยมใช้ในบัตรเชิญ พิมพ์แบบนี้ที่สำคัญเช่น โคโรเนท (Coronet)

(3) ตัวพิมพ์แบบเซอร์ฟ (Serif Typefaces) เป็นตัวพิมพ์ที่มีส่วนที่เป็นฐานหรือตั้ง นิยมใช้ในข้อความที่มีขนาดยาวๆ สามารถแบ่งประเภทย่อย ๆ ได้ 4 ประเภทคือ ตัวพิมพ์แบบโอลด์สไตร์ (Old Style), ตัวพิมพ์แบบทรานสิชันแนล (Transitional), ตัวพิมพ์แบบสแควร์เซอร์ฟ (Square Serif), ตัวพิมพ์แบบโมเดิร์น (Modern)

(4) ตัวพิมพ์แบบแซนว์ เซอร์ฟ (Sans-Serif Typefaces) เป็นตัวพิมพ์ที่ไม่มีส่วนของฐานหรือตั้ง จุดเด่นตรงส่วนหนาและบางที่มีความแตกต่างกันมากกว่าตัวแบบเซอร์ฟอื่น ๆ ความหนาของเส้นไม่เท่ากันตลอดตัวอักษร บางครั้งอาจจะเรียกว่าตัวกอธิกส์ (Gothics) นิยมใช้พิมพ์ข้อความพาดหัว แต่จะไม่ใช้กับข้อความที่มีขนาดยาว ๆ เนื่องจากเป็นตัวพิมพ์ที่อ่านยาก

(5) ตัวพิมพ์ตกแต่ง (Display Typefaces) เป็นตัวพิมพ์ที่ใช้สำหรับงานตกแต่งโดยเฉพาะ และไม่เหมาะสมจะใช้ในการพิมพ์ข้อความ นิยมใช้ในข้อความสั้น ๆ หรือหัวเรื่อง ตัวพิมพ์แบบนี้นอกจากจะออกแบบให้มีความแปลกตาแล้ว ยังใช้รูปคนหรือรูปสัตว์เข้ามาผสมด้วย

สกุลของตัวพิมพ์ (Family of Type)

- (1) ตัวเส้นหนา (Bold) เป็นตัวพิมพ์ที่มีเส้นหนา จะทำให้งานออกแบบดูมีน้ำหนักมากขึ้น นิยมใช้ในการพิมพ์หัวเรื่อง นอกจากนั้นยังมีตัวที่หนามาก (Extrabold) หรือหนาพิเศษ (Ultrabold) รวมถึงตัวกึ่งหนา (Semi bold) ด้วย
- (2) ตัวเส้นหนัก (Medium Face) เป็นตัวพิมพ์ที่มีเส้นหนาน้อยกว่าตัวเส้นหนา
- (3) ตัวพิมพ์เนื้อเรื่อง (Book Face) เป็นตัวพิมพ์ปกติ ทำขึ้นสำหรับใช้อ่าน จึงเหมาะสมในการพิมพ์ส่วนที่เป็นเนื้อหามากที่สุด
- (4) ตัวเส้นบาง (Lightface) มีความบางกว่าตัวพิมพ์เนื้อเรื่อง ทำให้ตัวหนังสือบาง
- (5) ตัวเอน (Italic) เป็นตัวพิมพ์ที่เอนไปทางขวา ทำให้ดูนุ่มนวล ใช้พิมพ์ข้อความที่มีจำนวนตัวอักษรมาก
- (6) ตัวโย้ (Backslant Face) เป็นตัวพิมพ์ที่ไม่ตั้งตรง แต่เอนไปทางซ้าย ส่วนใหญ่ไม่ค่อยเป็นที่นิยมใช้ เพราะขัดกับธรรมชาติในการอ่าน
- (7) ตัวแคบ (Condensed Face) เป็นตัวพิมพ์ที่บีบในแนวนอน ทำให้ดูเป็นตัวอักษรที่กว้างน้อยกว่าปกติ
- (8) ตัวกว้าง (Extended Face) เป็นตัวอักษรที่มีความกว้างมากกว่าปกติ

2.3 บุคลิกภาพ

บุคลิกภาพของแต่ละคนจะเป็นสิ่งประจำตัวของคนคนนั้น ที่ทำให้แตกต่างจากคนอื่น และมีหลายสิ่งหลายอย่างที่จะประกอบกันทำให้คนแต่ละคนมีบุคลิกภาพเป็นของตัวเอง สรุปได้ว่าบุคลิกภาพคือตัวบุคคลโดยส่วนรวม ทั้งลักษณะทางกาย และทางจิต เช่นเดียวกับการออกแบบตัวอักษร ซึ่งเป็นการออกแบบที่ต้องสร้างบุคลิกภาพที่แตกต่างและสื่อความได้อย่างชัดเจน เกิดความรู้สึกคล้อยตามลักษณะทางกายภาพ

บุคลิกลักษณะในงานออกแบบเรขศิลป์นั้น นับว่าเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่สามารถช่วยให้งานออกแบบเกิดประสิทธิภาพตามที่นักออกแบบต้องการ และช่วยให้นักออกแบบสามารถสื่อสารแนวความคิดได้ตรงตามโจทย์มากขึ้น ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย เป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับกลุ่มเป้าหมายประเภทของบุคลิกตามลักษณะทฤษฎีของซิเกนโนบุ โคบายาชิ ดังนี้

1. ลำลอง (Casual)
  - 1.1 เยาว์วัย (Youthful)
  - 1.2 ฉูดฉาด (Flamboyant)
  - 1.3 ร่าเริง (Merry)
  - 1.4 สนุกสนาน (Enjoyable)
  - 1.5 แจ่มแจ๋ง (Vivid)
2. ทันสมัย (Modern)
  - 2.1 สุภาพ (Urbane)

- 2.2 เหตุผล (Rational)
- 2.3 พิถีพิถัน (Sharp)
- 2.4 ก้าวหน้า (Progressive)
- 2.5 โลหะ (Metallic)
3. ชวนฝัน (Romantic)
  - 3.1 อ่อนโยน (Soft)
  - 3.2 อ่อนหวาน (Sweet)
  - 3.3 ช่างฝัน (Dreamy)
  - 3.4 ไร้เดียงสา (Innocent)
  - 3.5 เสน่ห์ (Charming)
4. ธรรมชาติ (Natural)
  - 4.1 ธรรมชาติ (Natural)
  - 4.2 ราบรื่น (Tranquil)
  - 4.3 สนิทสนม (Intimate)
  - 4.4 ประทับใจ (Simple and Appealing)
  - 4.5 กุณา (Generous)
5. สะอาดสะอ้ง (Elegant)
  - 5.1 สุภาพเรียบร้อย (Refined)
  - 5.2 อรชร (Graceful)
  - 5.3 ประณีต (Delicate)
  - 5.4 สมัยนิยม (Fashionable)
  - 5.5 ผู้หญิง (Feminine)
6. เก๋ (Chic)
  - 6.1 สติ (Sober)
  - 6.2 สงบเสถียร (Modest)
  - 6.3 เรียบง่าย (Simple)
  - 6.4 เงียบ (Quiet)
  - 6.5 ละเอียดย (Subtle)
7. นิยม ดั้งเดิม (Classic)
  - 7.1 แบบแผน (Traditional)
  - 7.2 นิยม ดั้งเดิม (Classic)
  - 7.3 ผู้ใหญ่ (Mature)
  - 7.4 รสนิยม (Tasteful)

- 7.5 ลึกซึ้ง (Heavy and Deep)
8. โอ้อำ (Dandy)
- 8.1 สงบเยียบ (Placid)
- 8.2 เล่ห์เหลี่ยม (Sophisticated)
- 8.3 ไว้ใจ (Reliable)
- 8.4 สง่างาม (Dignified)
- 8.5 สารระ (Substantial)

ตารางที่ 2.1 การแบ่งบุคลิกภาพตามรูปแบบการใช้ชีวิตของมนุษย์ (Life Style) ของ Kobayashi

บุคลิกภาพ	ลักษณะ	ภาพลักษณ์
ลำลอง (Casual)	ลักษณะของคนวัยหนุ่มสาว นักศึกษา มหาวิทยาลัย อายุ 20 ปีต้น รักอิสระ สนุกกับชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> - วัยรุ่น (Youthful) - ฉูดฉาด (Flamboyant) - สนุกสนาน ร่าเริง เฮฮา (Merry) - สนุกสนาน เพลิดเพลิน (Enjoyable) - โดดเด่น แจ่มแจ้ง (Vivid)
ทันสมัย (Modern)	ลักษณะของคนอาศัยในเมืองใหญ่ เมืองหลวง มีรสนิยมดี มีความพิถีพิถันในการเลือกใช้สินค้าที่มีประโยชน์ ใช้สอย และการออกแบบที่ดี	<ul style="list-style-type: none"> - สุขภาพเรียบร้อย (Urbane) - มีความคิดรอบคอบ มีเหตุผล น่าเชื่อถือ (Rational) - พิถีพิถัน ช่างเลือก ไหวพริบ เฉียบขาด (Sharp) - นำสมัย ก้าวหน้า ค้นหา แนวทางใหม่ ไม่หยุดนิ่ง (Progressive) - มั่นวาว โลหะ (Metallic)
ชวนฝัน	ลักษณะของคนผู้หญิงวัยสาว ช่างคิด	<ul style="list-style-type: none"> - อ่อนโยน (Soft)

(Romantic)	จินตนาการ เพื่อฝัน ไร้ผิดภัย	<ul style="list-style-type: none"> - อ่อนหวาน (Sweet) - ช่างฝัน (Dreamy) - ไร้เดียงสา (Innocent) - มีเสน่ห์ (Charming)
ธรรมชาติ (Natural)	ลักษณะของคนอาศัยในพื้นที่ชนบทมี ความเป็นมิตร รื่นเริง ใจเย็น สงบ ใช้ ชีวิตเรียบง่าย	<ul style="list-style-type: none"> - รักธรรมชาติ (Natural) - เงียบสงบ ราบรื่น เยือกเย็น (Tranquil) - สนิทสนม คุ้นเคย ใกล้ชิด (Intimate) - เรียบง่าย น่าสนใจ ประทับใจ (Simple and Appealing) - ใจดี กรุณา (Generous)
สโอดสะอง (Elegant)	ลักษณะของผู้หญิงที่ดูมีอำนาจ สุภาพ และประณีต รอบคอบ พิถีพิถันกับ คุณภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - สุภาพเรียบร้อย สละสลวย (Refined) - สง่างาม นุ่มนวล อรชร (Graceful) - บอบบาง ประณีต บรรจง ละเอียดอ่อน (Delicate) - ตามสมัยนิยม แต่งตัว (Fashionable) - อ่อนหวาน ละมุนละไม นุ่มนวล (Feminine)
เก๋ (Chic)	ลักษณะของคนฉลาดล้ำลึกเฉียบ แหลม วางตัวแบบผู้ดี ใจเย็น สงบ มี แบบแผน	<ul style="list-style-type: none"> - สุขุม สติ (Sober) - ถ่อมตัว สงบเสีียม (Modest) - เรียบง่าย (Simple) - นิ่งเงียบ แผงความสง่า (Quiet) - ฉลาด ล้ำลึก เฉียบแหลม (Subtle)
นิยม ดั้งเดิม (Classic)	ลักษณะของคนที่ยึดถือ ขนบธรรมเนียมประเพณี เชื่อถือได้ มี ชีวิตที่เป็นระเบียบ แบบแผน ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> - ประเพณีนิยม รักษาแบบแผน (Traditional) - นิยม ดั้งเดิม ไม่ชอบการ

	ดีงาม	เปลี่ยนแปลง (Classic) - รอบคอบ ดูเป็นผู้ใหญ่ (Mature) - รู้จักเลือกเฟ้นอย่างผู้ดี (Tasteful) - ลึกซึ้ง เอาใจใส่ (Heavy and Deep)
โอ้อ่า (Dandy)	ลักษณะของคนที่เป็นผู้ใหญ่ หรือ ผู้ชายมาดเข้ม เรียบร้อย สะอาด	- สงบเสถียร นิ่ง (Placid) - มีเล่ห์เหลี่ยม นักคิด วางแผน (Sophisticated) - ไว้ใจได้ น่าเชื่อถือ (Reliable) - สง่างาม ดูมีมาด (Dignified) - มีสาระ น่าเชื่อถือ (Substantial)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

สุชาติ เลิศศุขธาร (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประยุกต์หลักการจัดตัวอักษร (Typograph) ของอักษรโรมันเพื่อใช้กับอักษรไทย พบว่าการจัดตัวอักษรหรือ Typography เป็นศาสตร์ที่เป็นรากฐานสำคัญของการออกแบบเลขศิลป์หรือ Graphic design หลักการจัดตัวอักษรของอักษรโรมัน ได้รับการบันทึกเป็นตำรามาช้านานแล้ว มีการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในซีกโลกตะวันตกอย่างจริงจังและแพร่หลาย หลักการจัดตัวอักษรของอักษรไทย อาจกล่าวได้ว่ายังไม่มีผู้ใดศึกษาอย่างจริงจังมาก่อน อีกทั้งผลงานด้านการออกแบบนิเทศศิลป์ในโลกวิชาชีพของไทย ยังมีอุปสรรคและปัญหาของคุณภาพในด้านการใช้ตัวอักษรไทย หรือนักออกแบบจำนวนไม่น้อยหลีกเลี่ยงไปใช้ตัวอักษรโรมันแทน ด้วยไม่มีความเชี่ยวชาญในการจัดตัวอักษรไทย วัตถุประสงค์ของงานวิจัยชิ้นนี้คือ เพื่อริเริ่มการสร้างแนวทางการจัดตัวอักษรของอักษรไทย และสามารถนำไปพัฒนาเป็นตำราได้ในอนาคต รวมถึงส่งเสริมให้วงการศึกษาศึกษาและวิชาชีพเห็นความสำคัญของอักษรไทย และสามารถสร้างผลงานออกแบบโดยใช้อักษรไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาเชิงการทดลองออกแบบ โดยใช้แม่แบบหลักการจัดตัวอักษรของอักษรโรมันเป็นแนวทางเริ่มต้นจากการศึกษาแม่แบบดังกล่าว โดยการแปลและเรียบเรียงจากตำราต่าง ๆ ลำดับต่อมาศึกษาลักษณะของตัวอักษรไทย แบ่งเป็นศึกษาลักษณะโครงสร้างของตัวอักษรไทย ตามมาตรฐานราชบัณฑิตยสถานและศึกษาแบบตัวอักษรไทยที่ออกแบบเพื่อใช้ในงานพิมพ์ ได้แก่

แบบตัวอักษรของการเรียงตัวพิมพ์ด้วยแม่พิมพ์โลหะ (Metal type) จำนวน 17 แบบตัวอักษร และแบบตัวอักษรของการเรียงพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์ จำนวน 5 ตระกูล 71 แบบตัวอักษร จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวอักษรไทยกับตัวอักษรโรมัน แบ่งเป็น 2 ประการ ประการแรกด้านรูปธรรมทางกายภาพ อาทิ จำนวนและลักษณะทั่วไปตามโครงสร้างของตัวอักษร, การประกอบกันของคำและประโยค, ความสูงในหน่วยที่เท่ากัน เป็นต้น ประการที่สองด้านจิตวิทยาทางความรู้สึกที่มีต่อแบบตัวอักษร ลำดับสุดท้าย คือการสังเคราะห์หลักการจัดตัวอักษร หลักการจัดตัวอักษรของตัวอักษรแบบโรมันมาเป็นแบบตัวอักษรไทย โดยเริ่มจากการพิจารณาทัศนธาตุของตัวอักษรไทย ตั้งแต่ตัวอักษรเดี่ยว คำ บรรทัด จนถึงกลุ่มบรรทัด แสดงลักษณะตัวอักษรไทยในแต่ละทัศนธาตุ และวิเคราะห์ผลที่แตกต่างจากตัวอักษรโรมัน ถัดมาคือการทดลองสร้างงานตามหลักการจัดตัวอักษร ได้แก่กลุ่มของความแตกต่าง (Contrasts), สัดส่วน (Proportions), จังหวะ (Rhythm), การผันแปร (Variation), น้ำหนักของเทา (Shades of grey), และสี (Colours) จากตัวอย่างผลงานการทดลองออกแบบ และตัวอย่างผลงานของนักศึกษา รวมถึงตัวอย่างการทดลองออกแบบ และตัวอย่างผลงานของนักศึกษา รวมถึงตัวอย่างผลงานที่ตีพิมพ์จริง แสดงให้เห็นว่าตัวอักษรไทยสามารถถ่ายทอดลักษณะตามหลักการต่าง ๆ รวมถึงความหลากหลายและการใช้งาน ได้ตามหลักการจัดตัวอักษรของอักษรโรมัน ทั้งในส่วนของตัวอักษรประเภทที่เน้นความโดดเด่น (Display type) และตัวอักษรประเภทข้อความที่เน้นการอ่าน (Text type) หากแต่มีความแตกต่างในรายละเอียดในการพิจารณาแสดงออกตามแต่ละหลักการ ซึ่งต้องอาศัยการประยุกต์ดัดแปลงตามความเหมาะสมและเท่าที่เป็นไปได้ อีกทั้งตัวอักษรไทยอาจมีข้อจำกัดมากกว่าตัวอักษรโรมัน ในด้านความหลากหลายของแบบตัวอักษร และธรรมชาติของโครงสร้างบางประการของตัวอักษรไทย ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญส่วนหนึ่งในการจำกัดคุณภาพของการจัดตัวอักษร

พงศ์เทพ อนุรัตน์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การออกแบบชุดตัวอักษรไทยสำหรับนิตยสารวัยรุ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยและออกแบบชุดตัวอักษรไทยสำหรับใช้งานในนิตยสารวัยรุ่นขึ้นมาจะสามารถช่วยให้มีตัวเลือกเพื่อใช้ตัวอักษรไทยในงานออกแบบมากขึ้น และแบบตัวอักษรนี้ยังจะเป็นประโยชน์ต่องานออกแบบสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่มีความต้องการสื่อสารกับวัยรุ่นและเป็นแนวทางในการศึกษาต่อของผู้ที่สนใจงานออกแบบที่เกี่ยวกับการออกแบบตัวอักษรในงานประเภทอื่นได้อีกด้วย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยมาจากการค้นคว้าข้อมูลภาคเอกสารจากห้องสมุด การศึกษาตัวอักษรในนิตยสารวัยรุ่นที่รวบรวมได้จากแหล่งต่าง ๆ จากการสอบถามและการสัมภาษณ์บุคคลผู้เกี่ยวข้องในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มวัยรุ่นนักร้องแบบที่ใช้ตัวอักษรในการสื่อสารกับวัยรุ่นและผู้เชี่ยวชาญในการออกแบบตัวอักษร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง สำหรับวัยรุ่น นักร้องแบบและแบบสอบถามเพื่อประเมินประสิทธิภาพผลงานการออกแบบตัวอักษรการใช้งานกับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากการทำแบบสอบถามเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลงานออกแบบและแก้ไขงานออกแบบ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลงานออกแบบ

การสรุป ได้ผลงานเป็นชุดตัวอักษรไทยที่ออกแบบนั้นเป็นที่ชื่นชอบและสามารถนำไปใช้งานได้จริง แถมยังใช้สื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายได้เป็นอย่างดี ตัวอักษรนี้ยังจะเป็นประโยชน์ต่องานออกแบบสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่มีความต้องการสื่อสารกับวัยรุ่นอีกด้วย

ชนัยชนม์ นาคน้อย (2552 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การออกแบบชุดตัวอักษรภาษาไทยที่แสดงแนวคิดบอสซาโนว่าแจ๊ส มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยและออกแบบเพื่อให้มีแบบอักษรภาษาไทยมารองรับงานออกแบบที่เกี่ยวกับดนตรีบอสซาโนว่าแจ๊ส อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการศึกษาต่อของผู้ที่สนใจงานออกแบบเกี่ยวกับการออกแบบตัวอักษรและในด้านการออกแบบที่เกี่ยวกับดนตรีแจ๊ส

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยมาจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั้งภาคเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้งในด้านดนตรีแจ๊สและในด้านการออกแบบตัวอักษร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีแจ๊สเพื่อสรุปทิศทางในการออกแบบและใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินประสิทธิภาพของงานออกแบบตัวอักษรกับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดทิศทางการออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงผลงานการออกแบบและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อประเมินผลการออกแบบ

การสรุปผล ผลงานการออกแบบชุดตัวอักษรภาษาไทยที่แสดงแนวคิดบอสซาโนว่าแจ๊สนั้น สามารถสื่อสารบุคลิกของดนตรีบอสซาโนว่าแจ๊สได้ดีและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มตัวอย่าง

สุทัศน์ ปาละมะ (2548 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การออกแบบตัวอักษรและภาพสำเร็จรูปในรูปแบบเลขคณิตล้านนา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบตัวอักษรและรูปภาพสำเร็จรูปที่สื่อถึงศิลปวัฒนธรรมล้านนา เนื่องจากปัจจุบันงานเลขคณิตส่วนใหญ่จะออกแบบโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และนักออกแบบเลขคณิตมีความต้องการสร้างสื่อที่มีความแตกต่างและสื่อสารได้ชัดเจน แต่ยังมีข้อจำกัดประกอบที่สำคัญ คือ ตัวอักษรและภาพที่จะนำมาสร้างงานออกแบบเลขคณิตต่าง ๆ อันสื่อถึงศิลปวัฒนธรรมล้านนาอย่างชัดเจนและสามารถนำไปใช้งานกับเครื่องคอมพิวเตอร์ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

แนวทางการศึกษารูปแบบของเลขคณิตล้านนา มีวิธีการวิจัยโดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารและข้อมูลภาคสนามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องศิลปกรรมล้านนา แล้ววิเคราะห์หารูปแบบเฉพาะทางศิลปะ นำไปประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรมล้านนาและทางการออกแบบเลขคณิต โดยการวิจารณ์และหาข้อสรุปเพื่อนำไปแก้ไขผลงานเพื่อที่จะนำไปใช้ได้จริงกับการออกแบบเลขคณิตล้านนา ผลการวิจัยสามารถสรุปออกมาเป็นผลงานการออกแบบได้ดังนี้

1. ผลการออกแบบตัวอักษรภาษาไทยและอังกฤษ ลักษณะเป็นตัวพิมพ์พาดหัวที่ใช้ในการออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์ในระบบวินโดวส์แบ่งได้ 4 ชุด คือ ตัวพิมพ์ฝักขามล้านนา สื่อถึงอารยธรรม

สมัยประวัติศาสตร์ล้านนาด้านการเมืองการปกครอง ตัวพิมพ์ธรรมล้านนา สื่อถึงศิลปวัฒนธรรมในสมัยประวัติศาสตร์ล้านนาด้านพิธีกรรมและความเชื่อ ตัวพิมพ์ล้านนาไทยนิเทศ สื่อถึงประเพณีความรื่นรมย์ ตัวพิมพ์คนเมือง สื่อถึงวิถีชีวิตของคนล้านนายุคร่วมสมัย

2. ผลการออกแบบรูปภาพสำเร็จรูปลักษณะเป็นข้อมูลระบบ Vector แบ่งได้ 5 ชุด คือ ชุดก่อนประวัติศาสตร์ล้านนา ประกอบด้วยลวดลายภาพคน สัตว์ จากโบราณวัตถุและศิลปะเก่า, ชุดประวัติศาสตร์ล้านนาประกอบด้วยศิลปะสมัยเชียงแสน และทริภุญชัยในรูปแบบของลวดลายประติมากรรม จิตรกรรมและสถาปัตยกรรม, ชุดหัตถกรรมล้านนา ประกอบด้วยเครื่องมือเครื่องใช้และลวดลายในงานหัตถกรรม, ชุดสัญลักษณ์ล้านนา ประกอบด้วยภาพสัญลักษณ์แสดงสถานที่ท่องเที่ยว งานบุญประเพณี การละเล่นและการแต่งกายของคนพื้นเมือง, ชุดลวดลายตกแต่งสำเร็จรูป ประกอบด้วยภาพควิว บัว ขอบ กรอบ พื้น ปิดท้ายเรื่อง ปุ่มและบัตรเชิญ

งานสร้างสรรค์ภายในประเทศ

การออกแบบอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยรังสิต

ก้าวต่อไปมหาวิทยาลัยรังสิตสู่ปีที่ 26 ชูแนวทางใหม่สร้างแบรนด์ ใช้แนวคิด “ร่วมสร้างสังคมธรรมาธิปไตย” ผุดตราสัญลักษณ์ใหม่ พร้อมแนวทางสังคมแห่งการให้และการแบ่งปัน สร้าง 2 ฟอนต์ใหม่ “อาทิตย - อาร์เอสยู” ให้ดาวนิโหลดฟรี

ดร.อาทิตย อุไรรัตน์ อธิการบดี มหาวิทยาลัยรังสิต เปิดเผยในโอกาสครบรอบ 25 ปี ของมหาวิทยาลัยฯ ว่า ในการก้าวสู่ปีที่ 26 ได้มีการปรับภาพลักษณ์องค์กรครั้งใหญ่ โดยได้ชูแนวทางการเป็นผู้นำกระแสทางการศึกษาให้แก่ประเทศไทยตามแนวคิด “ร่วมสร้างสังคมธรรมาธิปไตย” เพื่อตอบแทนคุณประเทศชาติ และการเป็นชุมพลังแห่งปัญญาของชาติ

“สังคมธรรมาธิปไตย คือสังคมใหม่ในรั้วมหาวิทยาลัยรังสิต ที่เชื่อมั่นว่าเป็นสังคมที่สงบสุข มีความเป็นธรรมกับทุกคน ไม่ว่าจะยากดีมีจนหรือร่ำรวยต้องสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ดังนั้น มหาวิทยาลัยจะดำเนินการอยู่บนหอคอยงาช้างโดยไม่เกี่ยวข้องกับสังคมที่แท้จริงนั้นไม่ได้ เราต้องเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันงานวิชาการ งานวิจัย ชีวิต การฝึกอบรม การสร้างแสงสว่างและปัญญาให้เกิดขึ้นกับเยาวชน และส่งเสริมให้เยาวชนสร้างสังคมธรรมาธิปไตยให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและสร้างสิ่งที่เราอยากเห็นให้เกิดขึ้นจริงในสังคม โดยเชื่อมั่นว่าภายใน 2-3 ปีนี้ มหาวิทยาลัยรังสิตจะก้าวเข้าสู่สังคมธรรมาธิปไตยอย่างเต็มตัว ในโอกาสนี้ จึงเดินทางปรับภาพลักษณ์องค์กรใหม่ โดยเปลี่ยนอัตลักษณ์องค์กร เพื่อให้สอดคล้องกับสังคมใหม่และรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต”

ปรับโลโก้ใหม่ตามยุคสมัย

ตราสัญลักษณ์ใหม่ หรือโลโก้ที่เพิ่งจะเปิดตัวในโอกาสเดียวกันนี้ เรียกได้ว่าเป็นอัตลักษณ์องค์กร (Corporate Identity) ออกแบบโดยศิษย์เก่าสาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ รุ่นที่ 10 คณะศิลปะและการออกแบบ “กาจก้าแห่ง จรมาศ” ซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่ง Design Director บริษัท Cookiesdynamo จำกัด กล่าวว่า จุดเด่นของตราสัญลักษณ์ใหม่มีเรื่องราวและความหมายแฝงอยู่ใน

ตัวของมันเอง ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักสองส่วน คือ พระอาทิตย์ และโลกุตระ เป็นสองสิ่งที่มี
 นัยถึงแหล่งกำเนิด ปัญญา ความรู้อันไม่สิ้นสุด ฯลฯ ส่วนการออกแบบกราฟิกสามารถลดทอน แทนค่า
 และดึงความสำคัญของการสื่อความหมายให้ตราสัญลักษณ์สามารถสื่อความหมายได้ครอบคลุม ไม่ตก
 หล่น โดยคำนึงถึงความสวยงาม เหมาะสม ลีกลงไปถึงรายละเอียดของเส้นสาย ระยะห่าง สี การ
 นำไปใช้ในขนาดต่าง ๆ รวมถึงเข้ากันได้กับองค์ ประกอบอื่น ๆ ในระบบงานที่เป็นเอกลักษณ์องค์กร
 ทั้งหมด

ทั้งนี้ การเปลี่ยนตราสัญลักษณ์ใหม่ เพราะจุดอ่อนของตราสัญลักษณ์เดิมมีองค์ประกอบมาก
 ได้แก่ กลุ่มสามเหลี่ยม ฟันเฟือง ดวงอาทิตย์ ซ่อชัยพฤกษ์ และปิ่น แต่ละองค์ประกอบมีความหมาย
 เฉพาะส่วนซึ่งอาจจะยากแก่การจดจำ ดังนั้น การเปลี่ยนตราสัญลักษณ์ใหม่ให้มีองค์ประกอบน้อยลง
 เพื่อสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยรังสิต คือ ขุมพลังแห่งปัญญาของ
 ชาติ เพื่อปฏิรูปประเทศไทยสู่สังคมธรรมาธิปไตย ส่วนโลโก้เดิมที่ยังคงความคลาสสิกยังอยู่กับ
 มหาวิทยาลัยต่อไป

ต่อยอดองค์ความรู้สู่การสร้างแบรนด์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ รุ่งเรืองวิริยะ ผู้อำนวยการสำนักงานประชาสัมพันธ์
 มหาวิทยาลัยรังสิต กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของมหาวิทยาลัยรังสิต ในช่วงประมาณ 5 ปีหลัง มีการเปิด
 บริษัทที่เรียกว่ากลุ่มบริษัทในเครืออาร์เอสยูถึง 13 บริษัท เพื่อทำธุรกิจที่ไม่ใช่เรื่องของการศึกษา เพราะ
 ต้องการให้องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยสามารถเชื่อมโยงและสอดคล้องกับสังคมภายนอกได้
 จริง ๆ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องประกาศตัวเองให้สังคมรู้ว่า มหาวิทยาลัยฯ มีความเชี่ยวชาญทางด้านไหน
 บ้าง บริษัททั้งหมดจึงล้วนมาจากการต่อยอดทางวิชาการของคณะต่าง ๆ ทั้งสิ้น เช่น คณะทันต
 แพทยศาสตร์นำมาสู่การเปิดอาร์เอสยูเดนทัล กลุ่มแพทยศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพนำมาสู่การ
 เปิดบริษัทอาร์เอสยูเฮลแคร์ ฯลฯ

การดำเนินการดังกล่าวจึงเป็นจุดที่สนับสนุนให้เกิดการสร้างแบรนด์ที่แข็งแกร่งขึ้น โดยแบ่ง
 เป็น 2 มิติ คือ (1) รูปลักษณ์ภายนอก เช่น การกำหนดพอนต์ใหม่ การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์
 ใหม่ทั้งหมด เพื่อให้มีความเกี่ยวพันกัน และ (2) จิตวิญญาณขององค์กร คือ การที่พนักงานไม่ว่าจะ
 อยู่บริษัทไหนก็ตามต้องรู้สึกได้ถึงความเป็นหนึ่งเดียวกันว่าเรามีภาระหน้าที่เดียวกันในเรื่องของการ
 พัฒนาศักยภาพของประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องที่มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญมาก เพราะเป็นเรื่องของการ
 สร้างคุณภาพทางการศึกษา สร้างศักยภาพของประเทศ จึงอยากให้เรื่องของแบรนด์ตั้งเป็นการ
 สื่อสารที่ทั่วถึงทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้รู้ซึ่งถึงการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองในแต่ละวันด้วยว่า
 สิ่งที่ตนเองกำลังทำอยู่นั้นสำคัญต่อประเทศมาก

สัญลักษณ์ (Symbol Design)

.JPG

(Image File)

3D
58.9 KB

COLORS
102 KB

SIMPLIFIED COLORS
71.5 KB

ONE COLOR
54.2 KB

.AI

(Illustrate File)

3D
61.8 KB

COLORS
66.7 KB

SIMPLIFIED COLORS
56.7 KB

ONE COLOR
51.1 KB

ภาพที่ 2.9 รูปแบบสัญลักษณ์แบบไม่เป็นทางการของมหาวิทยาลัยรังสิต

ออกแบบตัวอักษร
ฟอนต์อาร์เอสยู

.TTF

(Font File)

ฟอนต์อาร์เอสยู

มหาวิทยาลัยรังสิต
RANGSIT UNIVERSITY

ก	ข	ช	ค	ต	ข	ง	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ	
ฎ	ฏ	ฐ	ท	ฒ	ณ	ด	ต	ถ	ศ	ร	น	บ
ป	ผ	ฝ	พ	ฟ	ภ	ม	ย	ร	ฤ	ล	ภ	ว
๕	๖	๗	๘	๙	๐	๑						
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z

ภาพที่ 2.10 รูปแบบตัวอักษรอาร์เอสยู

RSU Font : รูปแบบอักษรใหม่ของ ม.รังสิต

นายทิวากร นาวารัตน์ Design Director บริษัท ไบรท์ไซด์จำกัด และศิษย์เก่าสาขาวิชา ออกแบบนิเทศศิลป์รุ่นที่ 12 คณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยรังสิต กล่าวถึงจุดเด่นของ อาร์เอสยู ฟอนต์ว่า เป็นฟอนต์ไม่มีหัว ซึ่งดัดแปลง (Transform) มาจากฟอนต์ภาษาอังกฤษชุดหนึ่ง โดยอักษรภาษาไทยที่ไม่มีหัวเกือบทุกชุดในเมืองไทย ล้วนถูกดัดแปลงมาจากอักษรภาษาอังกฤษแทบทั้งสิ้น เพราะการแปลงตัวอักษรภาษาอังกฤษให้กลายเป็นภาษาไทยจะช่วยให้มีความทันสมัย เมื่อได้ ชุดอักษรภาษาไทยแล้วจึงทำชุดอักษรภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกัน ส่วนขั้นตอนการสร้างฟอนต์อาร์ เอสยูยากตรงที่การกำหนดช่องว่างระหว่างตัวอักษร สระ และวรรณยุกต์ ว่าควรเป็นอย่างไร ต้องใช้เวลาในการปรับให้ลงตัวพอสมควร นอกจากนี้ จุดเด่นของอาร์เอสยูฟอนต์ได้สร้างตัวอักษรให้มี ลักษณะเฉพาะ เช่น ทำตัว พ ม ร ส ห อ ให้มีบุคลิก เพราะตัวอักษรเหล่านี้มาจากชื่อของ มหาวิทยาลัยรังสิต

“แบบอักษรที่ออกแบบขึ้นมาใหม่โดยเฉพาะ มีวัตถุประสงค์ด้านการสร้างเอกลักษณ์ มีการ ดัด ตัดแต่ง ให้มีลักษณะเฉพาะตัว สามารถทำให้จดจำได้ง่าย บุคคลทั่วไปสามารถรับรู้ได้ว่าเป็นอักษร ของมหาวิทยาลัยรังสิต ที่ไม่ซ้ำกับใคร องค์ประกอบทั้งหมดนี้จะเป็นตัวแปรสำคัญที่จะช่วยกันขับเคลื่อน และผลักดันองค์กรให้เป็นที่รู้จัก โดยนำจุดเด่นของตัวอักษรมาออกแบบให้เด่นชัดยิ่งขึ้น ดังนั้นอยาก ให้ผู้ที่นำไปใช้คำนึงถึงที่มาของอักษรดังกล่าวด้วย เพราะมหาวิทยาลัยรังสิตสร้างตัวอักษรขึ้นมาไม่ จำกัดไว้ใช้เฉพาะองค์กร แต่กลับเปิดโอกาสให้ผู้ที่สนใจสามารถเอาไปใช้ได้ฟรี จึงอยากให้ผู้ที่จะนำไปใช้ เลือกใช้กับงานออกแบบที่จะทำประโยชน์ให้แก่สังคมจะดีมาก” Design Director บริษัท ไบรท์ไซด์ จำกัด กล่าว

ฟอนต์อาทิตย์

.TTF

(Font File)

ฟอนต์อาทิตย์

มหาวิทยาลัยรังสิต
RANGSIT UNIVERSITY

ก	ข	ฃ	ค	ฅ	ฆ	ง	จ	ฉ	ช	ฌ	ญ	
ฎ	ฏ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ	ด	ต	ท	ถ	ฒ	บ	
ป	ผ	ฝ	พ	ฟ	ภ	ม	ย	ร	ห	ล	ว	
ศ	ษ	ส	ห	ฬ	อ	ฮ						
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z

ภาพที่ 2.11 รูปแบบตัวอักษรอาทิตย์

Arthit Font : อักษรลายมืออิเล็กทรอนิกส์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หม่อมหลวง กุศลธร เกษมสันต์ หัวหน้าสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต กล่าวถึงที่มาของฟอนต์อาทิตย์ (Arthit Font) ว่าพวกเรามีโอกาสได้เห็นลายเซ็น โน้ต จดหมายสั่งงาน หรือป้ายประชาสัมพันธ์ ที่เป็นลายมือของ ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต มาโดยตลอด ซึ่งลายมือของท่านนั้นสวยงามและเป็นเอกลักษณ์ ประกอบกับในปี 2553 มหาวิทยาลัยรังสิต ครบรอบ 25 ปีคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงอยากมอบของขวัญให้แก่มหาวิทยาลัย จึงขออนุญาตท่านอธิการบดีนำลายมือของท่านมาจัดทำเป็นอักษรอิเล็กทรอนิกส์

“ขั้นตอนการเริ่มต้นจากการเก็บตัวอย่างลายมือของท่านทั้งอักษรภาษาไทยและอักษรภาษาอังกฤษตัวพิมพ์และตัวเขียนที่อยู่บนคีย์บอร์ดทั้งหมด โดยให้ท่านคัดลายมือ 1 ตัวอักษร คัดประมาณ 5 ครั้ง แล้วนำไปสแกน ตีสเกล กำหนดพิกัด และใช้ซอฟต์แวร์เข้ามาช่วย ทำทีละตัว ทั้งตัวตรง ตัวเอียง ตัวหนา หลังจากนั้นให้ท่านตรวจสอบ เมื่อแล้วเสร็จท่านอธิการบดีให้ใช้ชื่อ “อาทิตย์ ฟอนต์ สำหรับตัวผมเองรู้สึกภาคภูมิใจที่สามารถทำอะไรที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวให้แก่มหาวิทยาลัย และอยากให้นำไปใช้งานได้จริง แต่ขอให้ใช้อย่างถูกกาลเทศะ” หัวหน้าสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต กล่าวเสริม

อัตลักษณ์องค์กรกับงานสื่อสาร

.PDF

(Acrobat File)

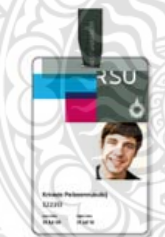
Signature 191 KB

Other Unit 196 KB

Business Unit 108 KB

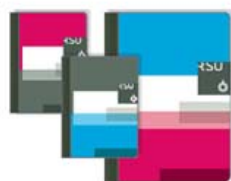
บัตรรณรงค์ 1,422 KB

หัวกระดาษ 48 KB

เนคไท เข็มกลัด เข็มขัด 118 KB

สมุดโน้ต 124 KB

แฟ้ม 156 KB

ภาพที่ 2.12 รูปแบบอัตลักษณ์องค์กรกับงานสื่อสาร

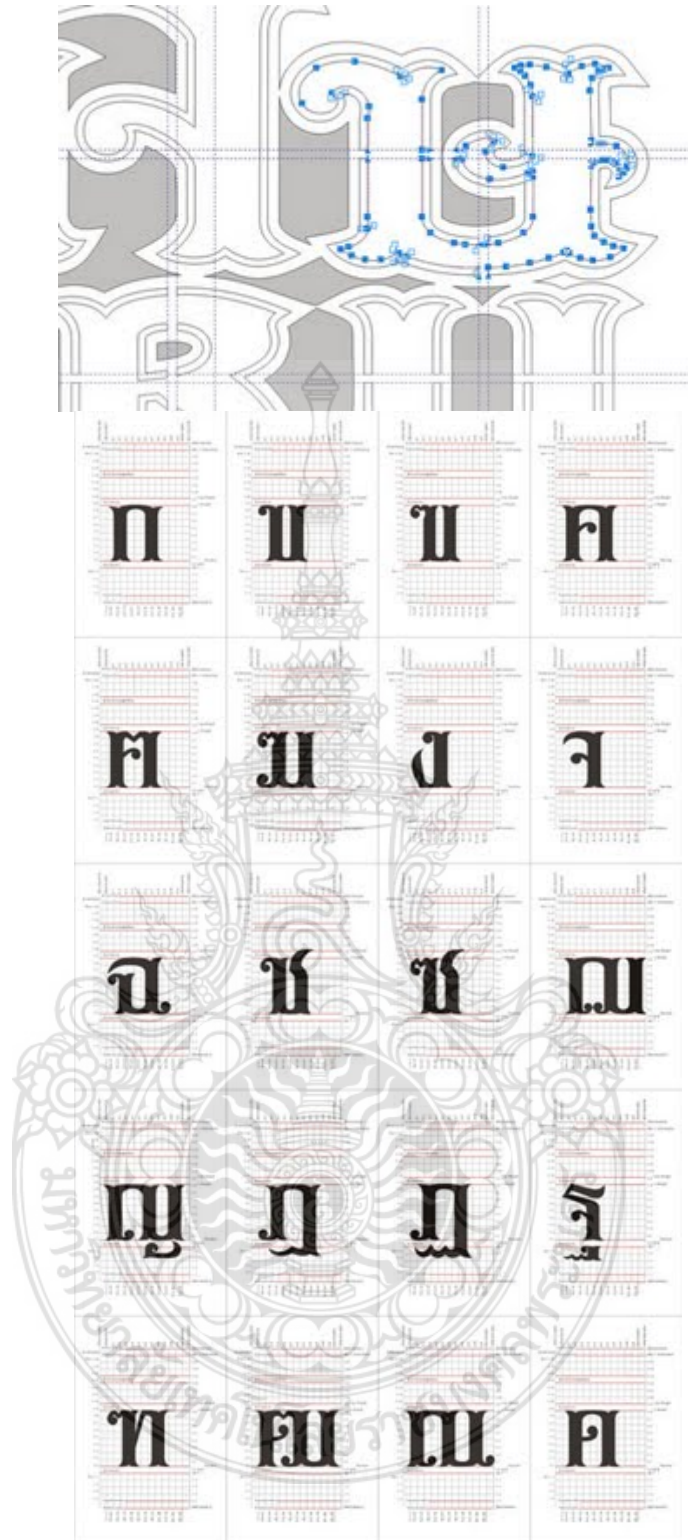

การออกแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ผลงานการออกแบบของผู้ช่วยศาสตราจารย์ประชิด ทิถบุตร อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศิลปกรรม ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยมีแนวความคิดหลักต้องการแบบชุดแบบตัวอักษรแสดงเอกลักษณ์เฉพาะสำหรับการใช้งานร่วมกับกราฟิกเอกลักษณ์เฉพาะทางการเรียงพิมพ์ และใช้เพื่อการพิมพ์ โดยสามารถติดตั้งใช้เป็นแบบตัวอักษรในระบบคอมพิวเตอร์ โดยการศึกษาและพัฒนารูปแบบตัวอักษรเป็นแบบใหม่ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ และสัญลักษณ์อักษรทางการพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง

ภาพที่ 2.13 รูปแบบตัวอักษรของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การออกแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน โดยสร้างขอบเขตตามรายละเอียดขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ บุคลากรภายในองค์กรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และบุคลากรภายนอกองค์กรหรือผู้รับบริการ (Stakeholder)

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรภายในองค์กรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) จำนวน 50 คน และบุคลากรภายนอกองค์กรหรือผู้รับบริการ (Stakeholder) โดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบสอบถามเชิงสำรวจ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบและสร้างแบบสอบถามเชิงสำรวจ โดยการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารตำรา สรุปเป็นหัวข้อประเด็นเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร รวม 14 ประเด็น ดังต่อไปนี้

- (1) ทักษะและความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ
- (2) ผู้เชี่ยวชาญเทคโนโลยี
- (3) ความเป็นสากล
- (4) มหาวิทยาลัยแห่งโลกอาชีพ
- (5) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- (6) บัณฑิตนักปฏิบัติ
- (7) อุตสาหกรรมสิ่งทอ เสื้อผ้า และแฟชั่น
- (8) อาหารและโภชนาการ
- (9) วิศวกรรมศาสตร์
- (10) ครุช่าง
- (11) การบริหารธุรกิจ
- (12) ดอกไม้ประจำมหาวิทยาลัย คือ ดอกบัว
- (13) สีประจำมหาวิทยาลัย คือ สีม่วง
- (14) ความทันสมัย เทคโนโลยีก้าวล้ำ

การวัดค่าแสดงความคิดเห็น 3 ระดับ คือ ไม่ใช่ คือ ไม่เห็นด้วย, ใช่ คือ เห็นด้วย แบ่งออกเป็น เหมือนกับมหาวิทยาลัยอื่น และ แตกต่างกับมหาวิทยาลัยอื่น

3.2.2 แบบสำรวจรูปแบบชุดตัวอักษร

การสร้างเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสำรวจความพึงพอใจต่อรูปแบบชุดตัวอักษร ที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นสู่การออกแบบพัฒนารูปแบบชุดตัวอักษรทั้ง 5 รูปแบบ จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 100 คน ซึ่งเป็นบุคลากรภายในองค์กรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และบุคลากรภายนอกองค์กรหรือผู้รับบริการ (Stakeholder) โดยการเก็บผลการคัดเลือกจากจำนวนรูปแบบที่ถูกเลือกมากที่สุดอันดับแรก

3.2.3 แบบประเมินรูปแบบชุดตัวอักษร

การสร้างเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบตัวอักษร 5 ประเด็นคำถาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 5 ท่าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.2.3.1 ประเด็นการวัดประสิทธิภาพ

- (1) รูปแบบสามารถสื่อสารแนวทางอัตลักษณ์
- (2) รูปแบบกลมกลืน เป็นเอกภาพทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- (3) รูปแบบชัดเจน และจดจำง่าย
- (4) ขนาดสัดส่วนสัมพันธ์กับการมองและการย่อขยาย
- (5) ภาพรวมเหมาะสมกับการนำไปประยุกต์ใช้การประชาสัมพันธ์

3.2.3.2 เกณฑ์การวัดค่าคะแนนจากมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ มีระดับค่าและความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นว่าชุดรูปแบบตัวอักษรมีความสอดคล้อง ดีมาก
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นว่าชุดรูปแบบตัวอักษรมีความสอดคล้อง ดี
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นว่าชุดรูปแบบตัวอักษรมีความสอดคล้อง ปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นว่าชุดรูปแบบตัวอักษรมีความสอดคล้อง พอใช้
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นว่าชุดรูปแบบตัวอักษรมีความสอดคล้อง ต้องปรับปรุง

3.2.3.2 ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางการออกแบบ ประกอบด้วย

- (1) ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิมังศา อาจารย์ประจำสาขาศิลปอุตสาหกรรม ภาควิชาครุศาสตร์
สถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- (2) อาจารย์รจนา จันทราสา อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- (3) อาจารย์กนิษฐา เรืองวรรณศักดิ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์
อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- (4) อาจารย์เมธวีดี พยัฆประโคน อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะศิลปกรรมและออกแบบอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
- (5) อาจารย์กฤษฎา ตูพันธ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบบรรจุภัณฑ์ คณะศิลปกรรม
และออกแบบอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับทำการศึกษาวิจัย

3.3.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนที่กำหนด ซึ่งการเก็บตัวอย่างทำโดยการแจกแบบสอบถามเชิงสำรวจกับบุคลากรภายในองค์กรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และบุคลากรภายนอกองค์กรหรือผู้รับบริการ ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม 2554 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2554 สำหรับบุคลากรภายในองค์กรโดยบันทึกขอความอนุเคราะห์แจกและรวบรวมยัง 23 หน่วยงานภายใน ประกอบด้วย

- (1) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
- (2) คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
- (3) คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน
- (4) คณะบริหารธุรกิจ
- (5) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- (6) คณะวิศวกรรมศาสตร์
- (7) คณะศิลปศาสตร์
- (8) คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
- (9) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ
- (10) กองกลาง
- (11) กองคลัง
- (12) กองบริหารงานบุคคล
- (13) กองนโยบายและแผน
- (14) กองพัฒนานักศึกษา

- (15) กองประชาสัมพันธ์
- (16) กองวิเทศสัมพันธ์
- (17) กองศิลปวัฒนธรรม
- (18) สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
- (19) สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- (20) สำนักประกันคุณภาพ
- (21) ศูนย์การจัดการความรู้
- (22) สถาบันวิจัยและพัฒนา
- (23) สำนักงานตรวจสอบภายใน

คณะผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และได้ชี้แจงข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างละเอียด สำหรับบุคลากรภายนอกองค์กรหรือผู้รับบริการ

3.3.3 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามเชิงสำรวจที่ได้จากการตอบคำถามทั้งหมดจำนวน 100 ชุด ได้รับคืนจำนวน 100 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

- (1) ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทุกฉบับที่ได้รับคืน
- (2) นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามที่เรียบร้อยสมบูรณ์ จัดทำตารางและบันทึกข้อมูลแต่ละตอนลงในเครื่องคอมพิวเตอร์
- (3) ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package Social Sciences) โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- (4) วิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบตัวอักษร แปลผลเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 101)

ค่าเฉลี่ย ระดับความคิดเห็นต่อความสอดคล้องของชุดรูปแบบตัวอักษร

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าคุณชุดรูปแบบตัวอักษรมีความสอดคล้องดีมาก
- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าคุณชุดรูปแบบตัวอักษรมีความสอดคล้องดี
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าคุณชุดรูปแบบตัวอักษรมีความสอดคล้องปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าคุณชุดรูปแบบตัวอักษรมีความสอดคล้องพอใช้
- 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าคุณชุดรูปแบบตัวอักษรมีความสอดคล้องต้องแก้ไข

- (5) แบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยนำมารวบรวมเสนอในรูปแบบความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การออกแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ตามลำดับต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจรูปแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประเมินประสิทธิภาพรูปแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเชิงสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อนำข้อมูลความคิดเห็นที่ได้รับทั้งหมดเป็นแนวคิดสู่การออกแบบและสร้างชุดตัวอักษร จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าร้อยละของสถานภาพทั่วไป (n=100)

รายการ	ร้อยละ
1. เพศ	
- ชาย	40
- หญิง	60
2. อายุ	
- น้อยกว่า 15 ปี	1
- 15-25 ปี	31
- 26-35 ปี	63
- 36-45 ปี	16
- 46-55 ปี	16

- มากกว่า 55 ปี	7
3. ระดับการศึกษา	
- ต่ำกว่าประถม	-
- ประถม	3
- มัธยม	3
- มัธยมปลาย/ปวช.	7
- อนุปริญญา/ปวส.	7
- ปริญญาตรี	63
- ปริญญาโท	15
- ปริญญาเอก	2
4. อาชีพ	
4.1 บุคลากรภายในองค์กร	
- ผู้บริหาร	3
- อาจารย์	12
- เจ้าหน้าที่	35
- นักศึกษาปัจจุบัน	-
- ศิษย์เก่า	-
สังกัดหน่วยงาน	
- คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	-
- คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	-
- คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน	6
- คณะบริหารธุรกิจ	9
- คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-
- คณะวิศวกรรมศาสตร์	-
- คณะศิลปศาสตร์	-
- คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	10
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ	1
- สำนัก/สถาบัน/กอง	24
4.2 บุคลากรภายนอกองค์กร	
- นักเรียน/นักศึกษา	26
- ข้าราชการ	2
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1

- พนักงานบริษัท	12
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	7
- พ่อบ้าน/แม่บ้าน	2
5. ท่านรู้จัก มทร.พระนคร	
- 1-2 ปี	30
- 3-4 ปี	26
- 5-6 ปี	12
- มากกว่า 6 ปี	32
6. ช่องทางการรับรู้	
- ด้วยตนเอง	53
- บอกเล่าจากคนรู้จัก	35
- สื่อประชาสัมพันธ์	12
- อื่น ๆ ระบุ.....	-
รวม	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่าสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากจำนวน 100 คน แสดงรายละเอียดดังนี้

- เพศ พบว่าเป็นเพศชาย จำนวน 40 คน (ร้อยละ 40) เพศหญิง จำนวน 60 คน (ร้อยละ 60) สรุปว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง
- อายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 15-25 ปี จำนวน 31 คน (ร้อยละ 31) รองลงมา คือ อายุ 26-35 ปี จำนวน 29 คน (ร้อยละ 29) และ 36-45 ปี, 46-55 ปี จำนวนอย่างละ 16 คน (ร้อยละ 16) ตามลำดับ
- ระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 63 คน (ร้อยละ 63) รองลงมา คือ ระดับปริญญาโท จำนวน 15 คน (ร้อยละ 15) และระดับมัธยมปลาย/ปวช และระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวนอย่างละ 7 คน (ร้อยละ 7)
- อาชีพ แบ่งออกเป็น บุคลากรภายในองค์กร และบุคลากรภายนอกองค์กร
บุคลากรภายในองค์กรส่วนใหญ่อยู่ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ จำนวน 35 คน (ร้อยละ 35) รองลงมา คือ อาจารย์ จำนวน 12 คน (ร้อยละ 12) และผู้บริหาร จำนวน 3 คน (ร้อยละ 3) หน่วยงานสังกัดสำนัก/สถาบัน/กอง จำนวน 24 คน (ร้อยละ 24) รองลงมา คือ สังกัดคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น จำนวน 10 คน (ร้อยละ 10) และคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 9)

บุคลากรภายนอกองค์กรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 26 คน (ร้อยละ 26) รองลงมา คือ พนักงานบริษัท จำนวน 12 คน (ร้อยละ 12) และค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 7 คน (ร้อยละ 7)

- ท่านรู้จัก มทร.พระนคร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักมากกว่า 6 ปี จำนวน 32 คน (ร้อยละ 32) รองลงมา คือ 1-2 ปี จำนวน 30 คน (ร้อยละ 30) และ 3-4 ปี จำนวน 26 คน (ร้อยละ 26)

- ช่องทางการรับรู้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ด้วยตนเอง จำนวน 53 คน (ร้อยละ 53) รองลงมา คือ บอกเล่าจากคนรู้จัก จำนวน 35 คน (ร้อยละ 35) และสื่อประชาสัมพันธ์ จำนวน 12 คน (ร้อยละ 12)

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (n=100)

รายการ	ร้อยละ		
	ไม่ใช่	ใช่	
		เหมือน	แตกต่าง
1. ทักษะและความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ	15	55	30
2. ผู้เชี่ยวชาญเทคโนโลยี	22	63	15
3. ความเป็นสากล	34	38	28
4. มหาวิทยาลัยแห่งโลกอาชีพ	9	45	46
5. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	18	65	17
6. บัณฑิตนักปฏิบัติ	4	55	41
7. อุตสาหกรรมสิ่งทอ เสื้อผ้า และแฟชั่น	7	53	40
8. อาหารและโภชนาการ	8	60	32
9. วิศวกรรมศาสตร์	8	62	30
10. ครูช่าง	10	55	35
11. การบริหารธุรกิจ	8	76	16
12. ดอกไม้ประจำมหาวิทยาลัย คือ ดอกบัว	5	45	50
13. สีประจำมหาวิทยาลัย คือ สีม่วง	2	52	45
14. ความทันสมัย เทคโนโลยีก้าวล้ำ	23	47	30
15. อื่น ๆ ระบุ...การบริหารงานบุคคล	-	-	1
16. ....การใช้ทรัพยากรร่วมกัน	-	-	1
17. ....สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัย	-	-	1

จากตารางที่ 4.2 พบว่าสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากจำนวน 100 คน แสดงรายละเอียดดังนี้

ประเด็นที่มีความคิดเห็นว่าอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่ใช่และมีความแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่นอย่างเด่นชัด คือ

- สัญลักษณ์ดอกบัว เป็นดอกไม้ประจำมหาวิทยาลัย เห็นด้วยว่าแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่น จำนวน 50 คน (ร้อยละ 50) รองลงมา คือ เห็นด้วยแต่เหมือนกับมหาวิทยาลัยอื่น จำนวน 45 คน (ร้อยละ 45) และไม่เห็นด้วยเลย จำนวน 5 คน (ร้อยละ 5)

- มหาวิทยาลัยแห่งโลกอาชีพ เห็นด้วยว่าแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่น จำนวน 46 คน (ร้อยละ 46) รองลงมา คือ เห็นด้วยแต่เหมือนมหาวิทยาลัยอื่น จำนวน 45 คน (ร้อยละ 45) และไม่เห็นด้วยเลย จำนวน 9 คน (ร้อยละ 9)

ประเด็นที่มีความคิดเห็นว่าอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่ใช่แต่มีความเหมือนกับมหาวิทยาลัยอื่น เรียงตามลำดับ คือ

- การบริหารธุรกิจ	เห็นด้วย จำนวน 76 คน (ร้อยละ 76)
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	เห็นด้วย จำนวน 65 คน (ร้อยละ 65)
- ผู้เชี่ยวชาญเทคโนโลยี	เห็นด้วย จำนวน 63 คน (ร้อยละ 63)
- วิศวกรรมศาสตร์	เห็นด้วย จำนวน 62 คน (ร้อยละ 62)
- อาหารและโภชนาการ	เห็นด้วย จำนวน 60 คน (ร้อยละ 60)
- บัณฑิตนักปฏิบัติ	เห็นด้วย จำนวน 55 คน (ร้อยละ 55)
- ครูช่าง	เห็นด้วย จำนวน 55 คน (ร้อยละ 55)
- ทักษะและความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ	เห็นด้วย จำนวน 55 คน (ร้อยละ 55)
- อุตสาหกรรมสิ่งทอ เสื้อผ้า และแฟชั่น	เห็นด้วย จำนวน 53 คน (ร้อยละ 53)
- สีประจำมหาวิทยาลัย คือ สีม่วง	เห็นด้วย จำนวน 53 คน (ร้อยละ 53)
- ความทันสมัย เทคโนโลยีก้าวล้ำ	เห็นด้วย จำนวน 47 คน (ร้อยละ 47)
- มหาวิทยาลัยแห่งโลกอาชีพ	เห็นด้วย จำนวน 45 คน (ร้อยละ 45)
- สีประจำมหาวิทยาลัย คือ สีม่วง	เห็นด้วย จำนวน 45 คน (ร้อยละ 45)
- ความเป็นสากล	เห็นด้วย จำนวน 38 คน (ร้อยละ 38)

ประเด็นที่มีความคิดเห็นว่าไม่ใช่อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เรียงตามลำดับ คือ

- ความเป็นสากล	เห็นด้วย จำนวน 34 คน (ร้อยละ 34)
- ความทันสมัย เทคโนโลยีก้าวล้ำ	เห็นด้วย จำนวน 23 คน (ร้อยละ 23)
- ผู้เชี่ยวชาญเทคโนโลยี	เห็นด้วย จำนวน 22 คน (ร้อยละ 22)
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	เห็นด้วย จำนวน 18 คน (ร้อยละ 18)
- ทักษะและความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ	เห็นด้วย จำนวน 15 คน (ร้อยละ 15)

- ครูช่าง	เห็นด้วย จำนวน 10 คน (ร้อยละ 10)
- มหาวิทยาลัยแห่งโลกอาชีพ	เห็นด้วย จำนวน 9 คน (ร้อยละ 9)
- วิศวกรรมศาสตร์	เห็นด้วย จำนวน 8 คน (ร้อยละ 8)
- อาหารและโภชนาการ	เห็นด้วย จำนวน 8 คน (ร้อยละ 8)
- การบริหารธุรกิจ	เห็นด้วย จำนวน 8 คน (ร้อยละ 8)
- อุตสาหกรรมสิ่งทอ เสื้อผ้า และแฟชั่น	เห็นด้วย จำนวน 7 คน (ร้อยละ 7)
- ดอกไม้ประจำมหาวิทยาลัย คือ ดอกบัว	เห็นด้วย จำนวน 5 คน (ร้อยละ 5)
- บัณฑิตนักปฏิบัติ	เห็นด้วย จำนวน 4 คน (ร้อยละ 4)
- สีประจำมหาวิทยาลัย คือ สีม่วง	เห็นด้วย จำนวน 2 คน (ร้อยละ 2)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เมื่อพูดถึงมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร อันแรกที่ท่านจะนึกถึง คือ ครูช่าง, บริหารธุรกิจ ชื่อเสียงพลนิชการพระนคร, ขนมหมีมือทักษะแกะสลัก, มหาวิทยาลัยของรัฐที่มีคุณภาพ, นักปฏิบัติวิชาชีพ, สีม่วง, ทำเลสถานที่, ตราสัญลักษณ์

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจรูปแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

มงคล พระนคร

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจรูปแบบตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อตัดสินใจใช้เป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยฯ จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไป

ส่วนที่ 2 รูปแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าร้อยละของสถานภาพทั่วไป (n=100)

รายการ	ร้อยละ
1. เพศ	
- ชาย	32
- หญิง	68
2. อายุ	
- น้อยกว่า 15 ปี	2
- 15-25 ปี	20
- 26-35 ปี	54

- 36-45 ปี	9
- 46-55 ปี	12
- มากกว่า 55 ปี	3
3. ระดับการศึกษา	
- ต่ำกว่าประถม	-
- ประถม	-
- มัธยม	2
- มัธยมปลาย/ปวช.	3
- อนุปริญญา/ปวส.	5
- ปริญญาตรี	50
- ปริญญาโท	37
- ปริญญาเอก	3
4. อาชีพ	
4.1 บุคลากรภายในองค์กร	
- ผู้บริหาร	6
- อาจารย์	26
- เจ้าหน้าที่	18
- นักศึกษาปัจจุบัน	-
- ศิษย์เก่า	-
สังกัดหน่วยงาน	
- คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	2
- คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	3
- คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน	4
- คณะบริหารธุรกิจ	7
- คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1
- คณะวิศวกรรมศาสตร์	4
- คณะศิลปศาสตร์	1
- คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	3
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ	3
- สำนัก/สถาบัน/กอง	22
4.2 บุคลากรภายนอกองค์กร	
- นักเรียน/นักศึกษา	15

- ข้าราชการ	5
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3
- พนักงานบริษัท	20
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	3
- พ่อบ้าน/แม่บ้าน	4
5. ท่านรู้จัก มทร.พระนคร	
- 1-2 ปี	14
- 3-4 ปี	16
- 5-6 ปี	12
- มากกว่า 6 ปี	8
6. ช่องทางการรับรู้	
- ด้วยตนเอง	47
- บอกเล่าจากคนรู้จัก	32
- สื่อประชาสัมพันธ์	22
- อื่น ๆ ระบุ.....	-
รวม	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่าสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากจำนวน 100 คน แสดงรายละเอียดดังนี้

- เพศ พบว่าเป็นเพศชาย จำนวน 32 คน (ร้อยละ 32) เพศหญิง จำนวน 68 คน (ร้อยละ 68) สรุปว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง
- อายุ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 26-35 ปี จำนวน 54 คน (ร้อยละ 54) รองลงมา คือ อายุ 15-25 ปี จำนวน 20 คน (ร้อยละ 20) และ 46-55 ปี จำนวน 12 คน (ร้อยละ 12)
- ระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 50 คน (ร้อยละ 50) รองลงมา คือ ระดับปริญญาโท จำนวน 37 คน (ร้อยละ 37) และระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 5 คน (ร้อยละ 5)
- อาชีพ แบ่งออกเป็น บุคลากรภายในองค์กร และบุคลากรภายนอกองค์กร
บุคลากรภายในองค์กรส่วนใหญ่อยู่ในตำแหน่งอาจารย์ จำนวน 26 คน (ร้อยละ 26) รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่ จำนวน 18 คน (ร้อยละ 18) และผู้บริหาร จำนวน 6 คน (ร้อยละ 6) หน่วยงานสังกัดสำนัก/สถาบัน/กอง จำนวน 22 คน (ร้อยละ 22) รองลงมา คือ สังกัดคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 7) และคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวนอย่างละ 4 คน (ร้อยละ 4)

บุคลากรภายนอกองค์กรส่วนใหญ่นับรวมอาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 20 คน (ร้อยละ 20) รองลงมา คือ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 15 คน (ร้อยละ 15) และข้าราชการ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 5)

- ท่านรู้จัก มทร.พระนคร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักมากกว่า 3-4 ปี จำนวน 16 คน (ร้อยละ 16) รองลงมา คือ 1-2 ปี จำนวน 14 คน (ร้อยละ 14) และ 5-6 ปี จำนวน 12 คน (ร้อยละ 12)

- ช่องทางการรับรู้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ด้วยตนเอง จำนวน 47 คน (ร้อยละ 47) รองลงมา คือ บอกเล่าจากคนรู้จัก จำนวน 32 คน (ร้อยละ 32) และสื่อประชาสัมพันธ์ จำนวน 22 คน (ร้อยละ 22)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าร้อยละของความพึงพอใจรูปแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (n=100)

รายการ	จำนวนความถี่
รูปแบบที่ 1 : Thai dance	4
รูปแบบที่ 2 : Hand-on	18
รูปแบบที่ 3 : Thai Dessert	14
รูปแบบที่ 4 : Creativity	8
รูปแบบที่ 5 : Lotus	56

จากตารางที่ 4.4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจรูปแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร รูปแบบที่ 5 มากที่สุด คือ จำนวน 56 คน (ร้อยละ 56) รองลงมา รูปแบบที่ 2 จำนวน 18 คน (ร้อยละ 18) และรูปแบบที่ 3 จำนวน 14 คน (ร้อยละ 14)

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประเมินประสิทธิภาพรูปแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพรูปแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

รายการ	n=1	n=2	n=3	n=4	n=5	$\bar{x}$	S.D.
(1) รูปแบบสามารถสื่อสารแนวทางอัตลักษณ์	5	5	4	4	5	4.60	0.55
(2) รูปแบบกลมกลืน เป็นเอกภาพทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	5	4	4	4	5	4.40	0.55

(3) รูปแบบชัดเจน และจดจำง่าย	4	4	3	4	5	4.00	0.74
(4) ขนาดสัดส่วนสัมพันธ์กับการมอง และการย่อขยาย	5	4	5	4	5	4.40	0.55
(5) ภาพรวมเหมาะสมกับการนำไปประยุกต์ใช้การประชาสัมพันธ์	5	4	5	5	5	4.80	0.45
$\bar{x}$	4.80	4.20	4.20	4.20	4.80	4.44	
S.D.	0.45	0.45	0.84	0.45	0.45		

จากตารางที่ 4.5 พบว่าผู้เชี่ยวชาญประเมินประสิทธิภาพรูปแบบชุดตัวอักษรภาพรวมมีความคิดเห็นว่าชุดรูปแบบตัวอักษรมีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ($\bar{x} = 4.44$) รายข้อภาพรวมเหมาะสมกับการนำไปประยุกต์ใช้การประชาสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ($\bar{x} = 4.80$), รูปแบบสามารถสื่อสารแนวทางอัตลักษณ์ ($\bar{x} = 4.60$), รูปแบบกลมกลืน เป็นเอกภาพทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และขนาดสัดส่วนสัมพันธ์กับการมองและการย่อขยายอยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{x} = 4.40$) และรูปแบบชัดเจน และจดจำง่ายอยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{x} = 4.00$)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการออกแบบและสร้างชุดรูปแบบตัวอักษรอิเล็กทรอนิกส์ ประเภทตัวพิมพ์ ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และ สัญลักษณ์อื่น ๆ ทางการพิมพ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วย แบบสอบถามเชิงสำรวจอัตลักษณ์เกี่ยวกับอัตลักษณ์ แบบสำรวจความพึงพอใจรูปแบบชุดตัวอักษร และแบบประเมินประสิทธิภาพรูปแบบชุดตัวอักษร

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับการออกแบบตัวอักษร และข้อมูลที่ได้จากการส่งแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย บุคลากรภายในองค์กรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) จำนวน 50 คน และบุคลากรภายนอกองค์กรหรือผู้รับบริการ (Stakeholder) โดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน และได้รับแบบสอบถามเชิงสำรวจและแบบสำรวจความพึงพอใจกลับคืนมา 100 คน คิดเป็นร้อยละ 100 รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางการออกแบบ จำนวน 5 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus) เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปดังนี้

(1) การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรภายในองค์กร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) จำนวน 50 คน และบุคลากรภายนอกองค์กรหรือผู้รับบริการ (Stakeholder) โดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 15-25 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี บุคลากรภายในองค์กรตำแหน่งเจ้าหน้าที่สังกัดสำนัก/สถาบัน/กอง ส่วนบุคลากรภายนอกองค์กรเป็นนักเรียน/นักศึกษา รู้จัก มทร.พระนคร มากกว่า 6 ปี โดยการรับรู้ด้วยตนเองตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยฯ ที่ใช้และมีความแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่นอย่างเด่นชัด คือ สัญลักษณ์ดอกบัว เป็นดอกไม้ประจำมหาวิทยาลัย เห็นด้วยว่าแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่น จำนวน 50 คน (ร้อยละ 50) รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยแห่งโลกอาชีพ เห็นด้วยว่าแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่น จำนวน 46 คน (ร้อยละ 46) และสีม่วง สีประจำมหาวิทยาลัย จำนวน 45 คน (ร้อยละ 45) ตามลำดับ

(2) การวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจรูปแบบชุดตัวอักษร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรภายในองค์กรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) จำนวน 50 คน และบุคลากรภายนอกองค์กรหรือผู้รับบริการ (Stakeholder) โดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 26-35 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี บุคลากรภายในองค์กรตำแหน่งอาจารย์ ส่วนบุคลากรภายนอกองค์กรเป็นพนักงานบริษัท รู้จัก มทร.พระนคร มากกว่า 3-4 ปี โดยการรับรู้ด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจรูปแบบชุดตัวอักษร รูปแบบที่ 5 มากที่สุด คือ จำนวน 56 คน (ร้อยละ 56) รองลงมา รูปแบบที่ 2 จำนวน 18 คน (ร้อยละ 18) และรูปแบบที่ 3 จำนวน 14 คน (ร้อยละ 14) ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจรูปแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร รูปแบบที่ 5 มากที่สุด คือ จำนวน 56 คน (ร้อยละ 56) รองลงมา รูปแบบที่ 2 จำนวน 18 คน (ร้อยละ 18) และรูปแบบที่ 3 จำนวน 14 คน (ร้อยละ 14) ตามลำดับ

(3) การวิเคราะห์ข้อมูลประเมินประสิทธิภาพรูปแบบชุดตัวอักษร พบว่าผู้เชี่ยวชาญประเมินประสิทธิภาพรูปแบบชุดตัวอักษรภาพรวมมีความคิดเห็นว่าคุณภาพรูปแบบตัวอักษรมีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ($\bar{x} = 4.44$) รายข้อภาพรวมเหมาะสม กับการนำไปประยุกต์ใช้การประชาสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ($\bar{x} = 4.80$), รูปแบบสามารถสื่อสารแนวทางอัตลักษณ์ ($\bar{x} = 4.60$), รูปแบบกลมกลืนเป็นเอกภาพทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และขนาดสัดส่วนสัมพันธ์กับการมองและการย่อยขยายอยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{x} = 4.40$) และรูปแบบชัดเจน และจดจำง่ายอยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{x} = 4.00$)

5.2 การอภิปรายผล

(1) อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คือ ดอกบัว เป็นดอกไม้ประจำมหาวิทยาลัย แสดงนัยถึงสื่อถึงคุณงามความดี ความอ่อนช้อย ปัญญา

(2) การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงอัตลักษณ์ดอกบัวสามารถสื่อสารแนวความคิดตามหลักทฤษฎีบุคลิกภาพของ Kobayashi กลุ่มความสะอาดสะอ้าน (Elegant) เปรียบลักษณะของผู้หญิงที่ดูมีอำนาจ สุขภาพ และประณีต รอบคอบ พิถีพิถันกับคุณภาพสุภาพเรียบร้อย สละสลวย (Refined) สง่างาม นุ่มนวล อรชร (Graceful) บอบบาง ประณีต บรรจง ละเอียดอ่อน (Delicate) ตามสมัยนิยม (Fashionable) และอ่อนหวาน ละมุนละไม นุ่มนวล (Feminine)

(3) การออกแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร รูปแบบที่ 5 ได้แรงบันดาลใจการออกแบบมาจากการคลี่คลายของกลีบดอกบัว

(4) ประสิทธิภาพของการออกแบบชุดตัวอักษร ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ค่าเฉลี่ย 4.44 ด้านภาพรวมเหมาะสมกับการนำไปประยุกต์ใช้การประชาสัมพันธ์ อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.80 รอง

ลงมาคือ รูปแบบสามารถสื่อสารแนวทางอัตลักษณ์ อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.60 ส่วนที่น้อยที่สุดคือ รูปแบบชัดเจน และจดจำง่าย อยู่ในเกณฑ์ดี ค่าเฉลี่ย 4.00

5.3 ข้อเสนอแนะ

(1) การออกแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นรูปแบบประดิษฐ์ หรือ Decorative คำนึงถึงการนำไปใช้งานทางการพิมพ์ ประเภทสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ จึงไม่เหมาะสมกับงานเอกสารการพิมพ์ทางราชการ

(2) การนำไปใช้งานแบบอักษรที่ออกแบบขึ้นมาใหม่ มีวัตถุประสงค์ด้านการสร้างอัตลักษณ์ ดัดแปลง และตัดแต่งให้มีลักษณะเฉพาะตัว สามารถทำให้จดจำได้ง่าย ร่วมสมัย โดยนำจุดเด่นของตัวอักษรผสมผสานความอ่อนช้อยของดอกบัว และบุคลิกความสง่างามให้เด่นชัดยิ่งขึ้น สามารถเผยแพร่มาใช้ภายในองค์กร และภายนอกองค์กรเพื่อเผยแพร่อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยฯ ต่อไป

ประวัติผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นายทินวงศ์ รักษิสรสกุล
(ภาษาอังกฤษ) Mr.Tinnawong Rakisarakul

เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 3 6097 00316 91 1

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ (พนักงานมหาวิทยาลัย)

ตำแหน่งบริหาร รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย

หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

168 ถนนศรีอยุธยา แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

โทรศัพท์ 0 2281 9231-4 ต่อ 4201 โทรสาร 0 2282 8572

e-mail : tinnawong.r@rmutp.ac.th

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

(ค.อ.ม. เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม)

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปริญญาตรี ครุศาสตรอุตสาหกรรมบัณฑิต

(ค.อ.บ. เกียรตินิยมอันดับ 1 ศิลปอุตสาหกรรม)

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา)

สาขาวิชาการเทคโนโลยีสารสนเทศและนิเทศศาสตร์

กลุ่มวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

โดยระบุสถานภาพในการทำวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้า

โครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย

งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว : ผู้ร่วมโครงการวิจัย การศึกษาจิตวิทยาที่มีผลต่อผู้ที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นเลียนราง เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551

งานวิจัยที่กำลังทำ : ผู้ร่วมโครงการวิจัย การพัฒนาเครื่องเสริมทักษะการเรียนรู้พยัญชนะเบรลล์ไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

บรรณานุกรม

จินดา เนื่องจำนงค์. 2546. การออกแบบตัวอักษร . เอกสารประกอบการสอนวิชาการออกแบบ

ตัวอักษร 1. สถาบันราชภัฏราชนครินทร์, (อัตสำเนา).

<http://www.midnightuniv.org/midnight2545/document95248.html>

ประชิด ทิณบุตร. 2530. การออกแบบกราฟิก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์. 2544. เทคนิคการออกแบบกราฟิก. กรุงเทพฯ : เอช.เอ็น. กรู๊ป.

วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์. 2535. ออกแบบกราฟิก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศิลปาบรรณาคาร.

สันติ คุณประเสริฐ. (2545). การออกแบบตัวอักษร. กรุงเทพฯ. ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิญา เพื่องฟูสกุล. 2546. อัตลักษณ์ (Identity) การทบทวนทฤษฎี และกรอบแนวคิด.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเชิงสำรวจ

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามความพึงพอใจ

ภาคผนวก ค

แบบประเมินประสิทธิภาพ

ภาคผนวก ง

แบบร่างออกแบบชุดตัวอักษร

ภาคผนวก จ

รูปแบบชุดตัวอักษรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

